

Instytut Rozwoju Gospodarczego

**SZKOŁA GŁÓWNA HANDLOWA
W WARSZAWIE**

Elżbieta Adamowicz

Konrad Walczyk

**KONIUNKTURA W PRZEMYŚLE
MAJ 2018**

PL ISSN 2392-3687

Badanie okresowe nr 356

BADANIA KONIUNKTURY GOSPODARCZEJ INSTYTUTU ROZWOJU GOSPODARCZEGO SGH

Rada Programowa:

Elżbieta Adamowicz (Przewodnicząca), Joanna Klimkowska (Sekretarz)

Marco Malgarini, Gernot Nerb, Ataman Ozyildirim, Janusz Stacewicz, István János Tóth

Komitet Redakcyjny i adres Redakcji:

Konrad Walczyk (Redaktor Naczelny)

Elżbieta Adamowicz

Małgorzata Krypa

ul. Madalińskiego 6/8, 02-513 Warszawa

www.sgh.waw.pl/irg

Wydawnictwo:

Szkoła Główna Handlowa w Warszawie

al. Niepodległości 162, 02-554 Warszawa

Wersja elektroniczna czasopisma jest wersją pierwotną

Publikacja została zrecenzowana zgodnie z wytycznymi MNiSW

©Copyright by Szkoła Główna Handlowa w Warszawie, Warszawa 2018

Wszelkie prawa zastrzeżone. All rights reserved.

ISSN 2392-3687

Nr rej. PR 18393

Informacje zawarte w niniejszym czasopiśmie oparte są na wynikach ankietowego badania koniunktury w przemyśle przetwórczym, przeprowadzonego przez IRG SGH po raz 356. W badaniu uczestniczyło 269 przedsiębiorstw. Metoda badawcza koniunktury opisana jest na stronie:

<http://kolegia.sgh.waw.pl/pl/KAE /struktura/IRG/koniunktura/Strony/metody.aspx>

SPIS TREŚCI

I.	OMÓWIENIE WYNIKÓW BADANIA	4
II.	WYNIKI SZCZEGÓŁOWE	7
1.	WSKAŹNIK KONIUNKTURY	7
2.	ZBIORCZE ZESTAWIENIE SALD	10
3.	SALDA I ICH SKŁADOWE.....	11
1)	Produkcja	11
2)	Zamówienia	13
3)	Zamówienia eksportowe	15
4)	Zapasy wyrobów gotowych.....	17
5)	Ceny	19
6)	Zatrudnienie	21
7)	Sytuacja finansowa	23
8)	Ogólna sytuacja gospodarki	25
9)	Produkcja na eksport	27
10)	Konkurencyjność wyrobów na rynkach zagranicznych	29
11)	Korzyści z produkcji na eksport.....	31
12)	Przeciętny koszt produkcji	33
III.	SUMMARY	35

I. OMÓWIENIE WYNIKÓW BADANIA

1. W maju wartość ogólnego wskaźnika koniunktury IRG SGH (IRGIND) zwiększyła się w porównaniu z kwietniem o 0,1 pkt. Obecna wartość wskaźnika, 3,1 pkt, jest niższa od wartości sprzed roku o 0,3 pkt. Dla sektora prywatnego wartość wskaźnika koniunktury zmniejszyła się w ciągu miesiąca o 0,6 pkt. i wynosi 3,0 pkt. Jest niższa niż przed rokiem o 0,1 pkt. Dla sektora publicznego wartość wskaźnika zwiększyła się o 5,8 pkt do poziomu 3,6 pkt. Jest niższa od wartości sprzed roku o 2,9 pkt.

2. W przekroju według wielkości przedsiębiorstwa poprawę koniunktury odnotowały tylko przedsiębiorstwa największe, zatrudniające ponad 500 pracowników. Wzrost wartości wskaźnika dla tej grupy wyniósł 15,7 pkt, do wysokości 13,3 pkt, najwyższej w tym badaniu. W ocenie pozostałych grup przedsiębiorstw koniunktura pogorszyła się – największy spadek wartości wskaźnika, o 11,1 pkt, odnotowano dla przedsiębiorstw zatrudniających od 251 do 500 pracowników. Dla tej grupy wskaźnik przyjął też najniższą wartość, -11,1 pkt.

3. W przekroju według głównych grup produktowych wzrosty wartości wskaźnika koniunktury odnotowano dla przedsiębiorstw produkujących półprodukty oraz nietrwałe dobra konsumpcyjne (o odpowiednio: 3,2 i 1,1 pkt). W grupach przedsiębiorstw produkujących dobra inwestycyjne i dobra konsumpcyjne trwałego użytku nastąpiło pogorszenie się koniunktury, a wartość wskaźnika obniżyła się o odpowiednio: 14,3 i 13,1 pkt. Najwyższą wartość, 13,1 pkt, wskaźnik przyjął dla przedsiębiorstw wytwarzających półprodukty, a najniższą, -30,5 pkt, dla producentów dóbr konsumpcyjnych trwałego użytku.

4. W przekroju regionalnym pogorszenie koniunktury miało miejsce w makroregionach: południowym, północnym i centralnym. Największe w regionie północnym, dla którego spadek wartości wskaźnika wyniósł 8,0 pkt. W pozostałych regionach koniunktura poprawiła się; najbardziej w województwie mazowieckim (wartość wskaźnika wzrosła o 14,9 pkt). Najwyższą wartość, 7,2 pkt, wskaźnik koniunktury przyjął dla makroregionu południowego, a najniższą, -8,4 pkt, dla makroregionu północnego.

5. W tej edycji badania koniunktury w przemyśle przetwórczym odnotowano spadki wartości sald odpowiedzi na główne pytania ankiety w ujęciu miesięcznym, co wskazuje, iż siła oddziaływania czynników sezonowych spada. Zmiany w skali roku są zróżnicowane, jednak wartości wskaźnika koniunktury jak i głównych sald ankiety maleją, co wskazuje na spadek również siły oddziaływania czynników cyklicznych. Oceny zarówno firm prywatnych jak i publicznych są bardziej pesymistyczne niż przed miesiącem, zwłaszcza w odniesieniu do najbliższej przyszłości. Oznacza to, iż przemysł wchodzi w fazę spowolnienia aktywności gospodarczej.

6. Wartość salda odpowiedzi na pytanie o wielkość produkcji zmniejszyła się w skali miesiąca o 4,3 pkt. Wynosi 7,1 pkt i jest wyższa od wartości sprzed roku o 6,5 pkt. O spadku poziomu produkcji informują tylko firmy prywatne. W przedsiębiorstwach publicznych wielkość produkcji nie zmieniła się. W przekroju według głównych grup produktowych największy spadek produkcji miał miejsce u producentów dóbr inwestycyjnych (wartość salda obniżyła się aż o 28,6 pkt), a wzrost odnotowano tylko u producentów nietrwałych dóbr konsumpcyjnych (o 11,4 pkt). Przewidywany jest spadek poziomu produkcji w najbliższych miesiącach.

7. Wartość salda odpowiedzi na pytanie o wielkość zamówień wynosi 0,7 pkt. W ciągu miesiąca zmniejszyła się o 1,4 pkt, jest jednak wyższa od wartości sprzed roku o 8,8 pkt. Spadek zamówień odnotowały tylko firmy prywatne. W przekroju według głównych grup produktowych największy spadek zamówień miał miejsce w produkcji dóbr inwestycyjnych (wartość salda niższa

o 30,6 pkt), a największy wzrost w produkcji nietrwałych dóbr konsumpcyjnych (o 8,1 pkt). Firmy spodziewają się wzrostu zamówień w nadchodzących miesiącach.

8. Saldo odpowiedzi na pytanie o wielkość zamówień eksportowych w ciągu miesiąca zwiększyło swoją wartość o 5,5 pkt. Wzrost ten jest skutkiem zwiększenia się zamówień u przedsiębiorstw publicznych. Obecna wartość salda, 1,5 pkt, jest wyższa od wartości sprzed roku o 6,5 pkt. W przekroju według głównych grup produktowych największy wzrost zamówień eksportowych odnotowano w produkcji półproduktów (wartość salda zwiększyła się o 8,9 pkt), a spadek tylko w produkcji dóbr konsumpcyjnych trwałego użytku (o 12,5 pkt). Firmy prywatne i publiczne przewidują spadek zamówień eksportowych w kolejnych miesiącach.

9. Maleją zapasy. Wartość salda obniżyła się w ciągu miesiąca o 6,7 pkt. Spadek zapasów miał miejsce zarówno w firmach prywatnych jak i publicznych. Obecna wartość salda, -4,4 pkt, jest niższa od wartości sprzed roku o 2,4 pkt. W przekroju według głównych grup produktowych największy spadek zapasów miał miejsce w produkcji półproduktów (wartość salda zmniejszyła się o 11,2 pkt), a największy wzrost w produkcji dóbr konsumpcyjnych trwałego użytku (o 1,0 punkt). Spodziewany jest dalszy spadek zapasów w nadchodzącym okresie.

10. Spadło tempo wzrostu cen wyrobów gotowych. Obecna wartość salda, 10,2 pkt, jest niższa od wartości sprzed miesiąca o 0,1 pkt. Jest jednak wyższa od wartości sprzed roku o 5,1 pkt. W przekroju według głównych grup produktowych największy spadek poziomu cen miał miejsce w produkcji dóbr inwestycyjnych (wartość salda obniżyła się o 21,7 pkt), a wzrosły ceny jedynie producentów półproduktów (o 8,2 pkt). Prognozowany jest wzrost cen wyrobów gotowych w najbliższych miesiącach.

11. Nieznacznie wzrosło zatrudnienie. Wartość salda zwiększyła się w ciągu ostatniego miesiąca o 4,8 pkt i wynosi obecnie 1,1 pkt. Jest jednak niższa od wartości sprzed roku o 3,0 pkt. O wzroście zatrudnienia informują tylko firmy prywatne. W przekroju według głównych grup produktowych największy wzrost zatrudnienia miał miejsce w produkcji półproduktów (wartość salda zwiększyła się o 11,8 pkt), a największy spadek w produkcji dóbr konsumpcyjnych trwałego użytku (o 11,5 pkt). Spodziewany jest dalszy, choć niewielki wzrost zatrudnienia w kolejnych miesiącach.

12. Pogorszyła się sytuacja finansowa przedsiębiorstw (zwłaszcza publicznych). Wartość salda zmniejszyła się w ciągu miesiąca o 3,6 pkt i wynosi -4,3 pkt. Jest jednak wyższa niż rok temu o 1,5 pkt. W przekroju według głównych grup produktowych największe pogorszenie się sytuacji finansowej miało miejsce w produkcji dóbr konsumpcyjnych trwałego użytku (wartość salda obniżyła się o 16 pkt). Przewidywana jest nieznaczna poprawa sytuacji finansowej przedsiębiorstw w nadchodzących miesiącach.

13. Gorzej niż przed miesiącem ankietowani (z obu sektorów własnościowych) oceniają sytuację gospodarczą w kraju. Saldo zmniejszyło wartość o 10,6 pkt. Obecnie wynosi ona 4,4 pkt i jest o 5,3 pkt niższa od wartości sprzed roku. W przekroju według głównych grup produktowych największe pogorszenie się opinii zanotowano u producentów półproduktów (wartość salda zmniejszyła się o 14,9 pkt). Lepiej stan gospodarki oceniają tylko producenci dóbr konsumpcyjnych trwałego użytku (wzrost wartości salda o 7,5 pkt). Firmy z obu sektorów własnościowych spodziewają się dalszego pogorszenia ogólnej sytuacji gospodarczej w Polsce.

14. W ciągu kwartału o 7,8 pkt wzrosła wartość salda odpowiedzi na pytanie o wielkość produkcji eksportowej. O wzroście produkcji na eksport informują zarówno firmy prywatne jak i publiczne. Obecna wartość salda, 6,3 pkt, jest o 5,6 pkt wyższa od wartości sprzed roku. Przewidywania na kolejny kwartał są jednak pesymistyczne. Firmy z obu sektorów własnościowych spodziewają się spadku eksportu.

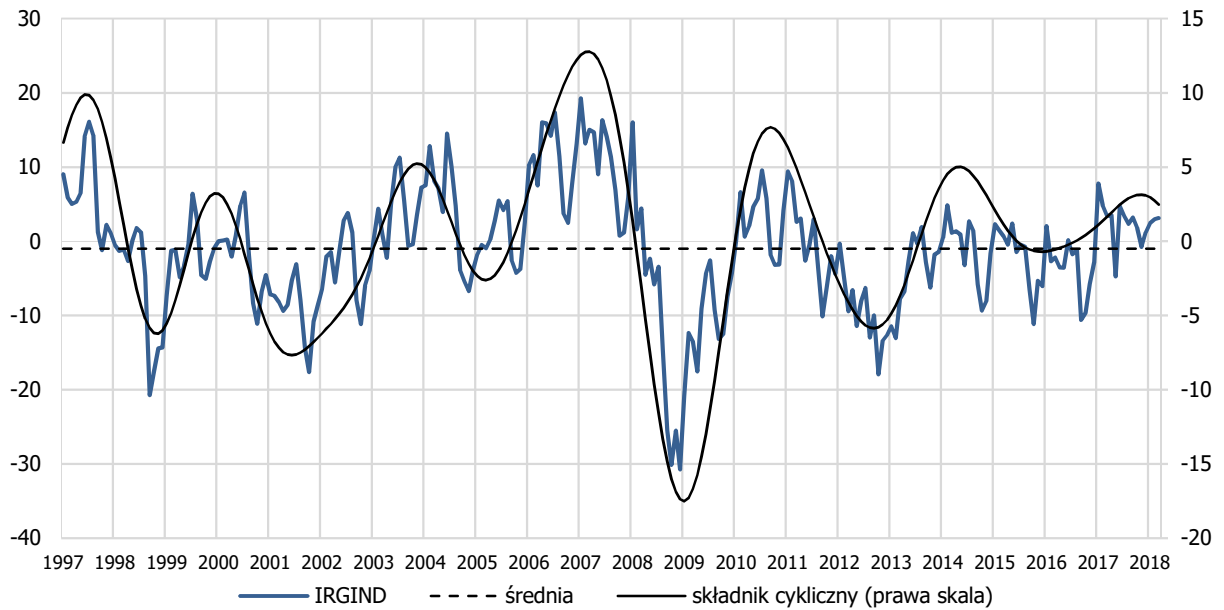
15. Wzrosła natomiast konkurencyjność eksportu. Wartość salda wynosi -3,7 pkt i jest wyższa od wartości sprzed kwartału o 8,5 pkt. W ciągu roku jednak odnotowano spadek wartości salda o 0,6 pkt. O wzroście konkurencyjności eksportu informują zarówno firmy prywatne jak i publiczne. Spodziewają się one dalszego jej wzrostu w kolejnym kwartale.

16. Wzrostowi eksportu towarzyszy wzrost korzyści z produkcji na eksport w stosunku do produkcji na rynek krajowy. Wartość salda zwiększyła się o 7,2 pkt do poziomu 8,5 pkt. Jest niższa niż przed rokiem o 1,8 pkt. Przedsiębiorstwa przewidują nieznaczne pogorszenie się korzyści względnych z produkcji eksportowej w najbliższych miesiącach.

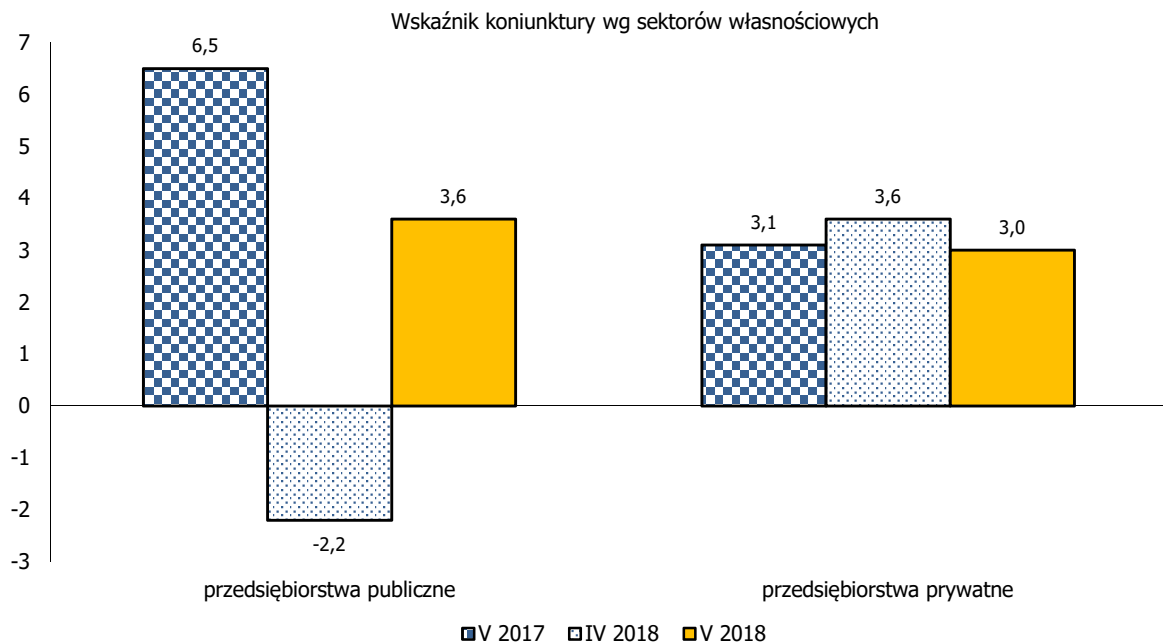
17. W ciągu kwartału zmniejszył się przeciętny koszt produkcji. Wartość salda spadła o 2,4 pkt do poziomu 48,7 pkt. W skali roku odnotowano wzrost wartości salda o 8,1 pkt. Przewidywane jest obniżenie jednostkowego kosztu produkcji w następnym kwartale.

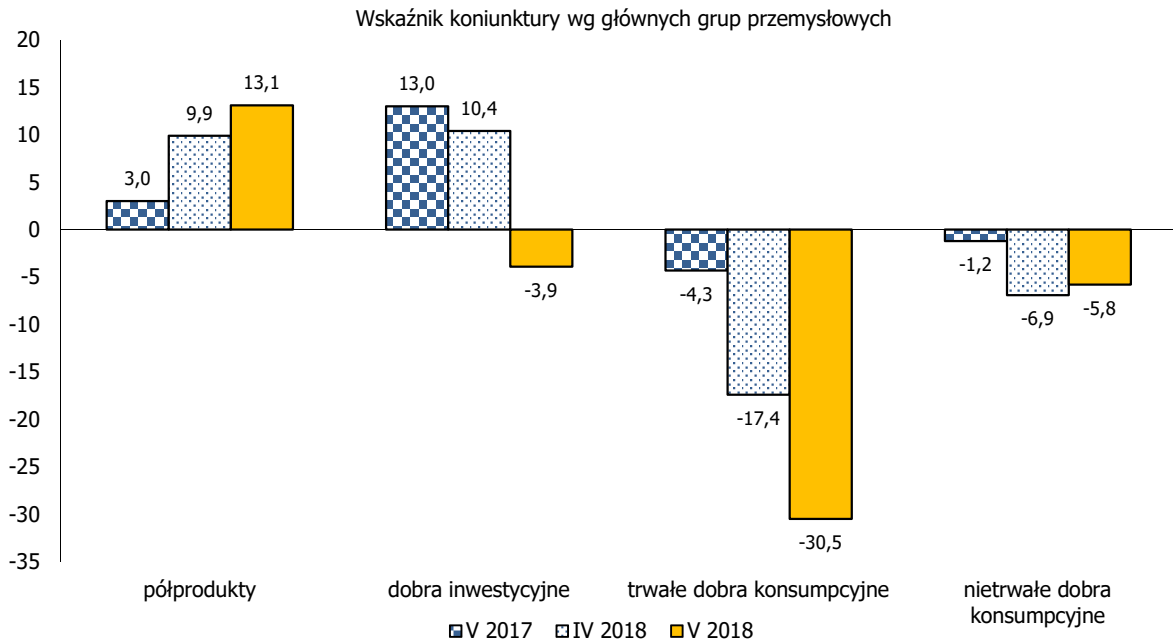
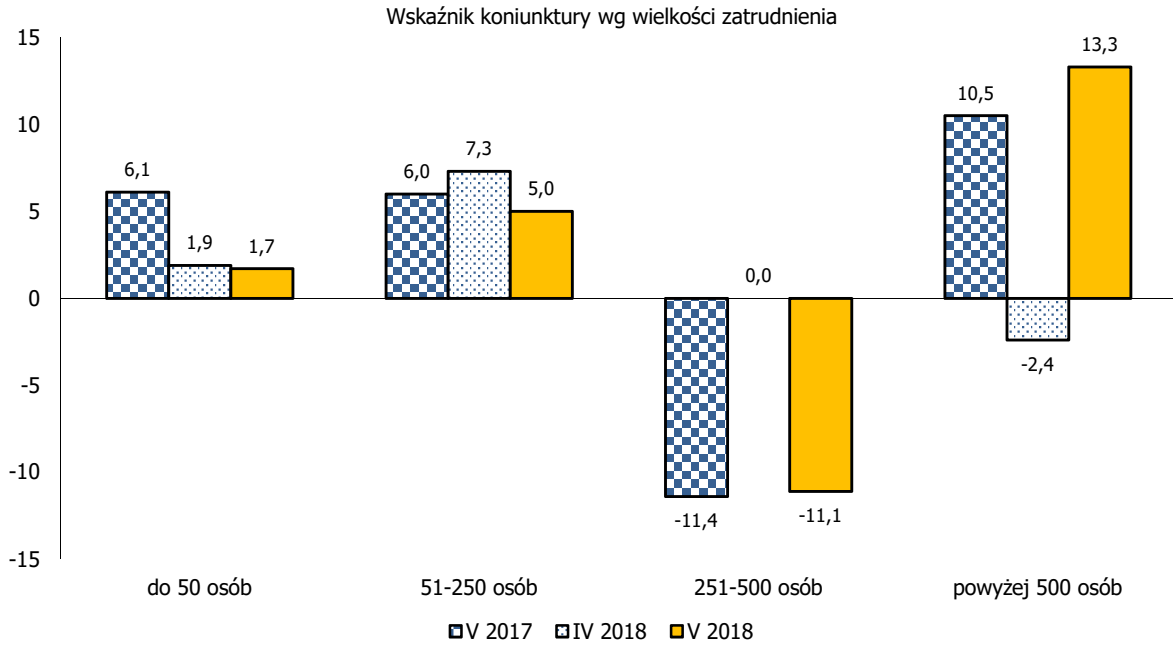
II. WYNIKI SZCZEGÓŁOWE

1. WSKAŹNIK KONIUNKTURY

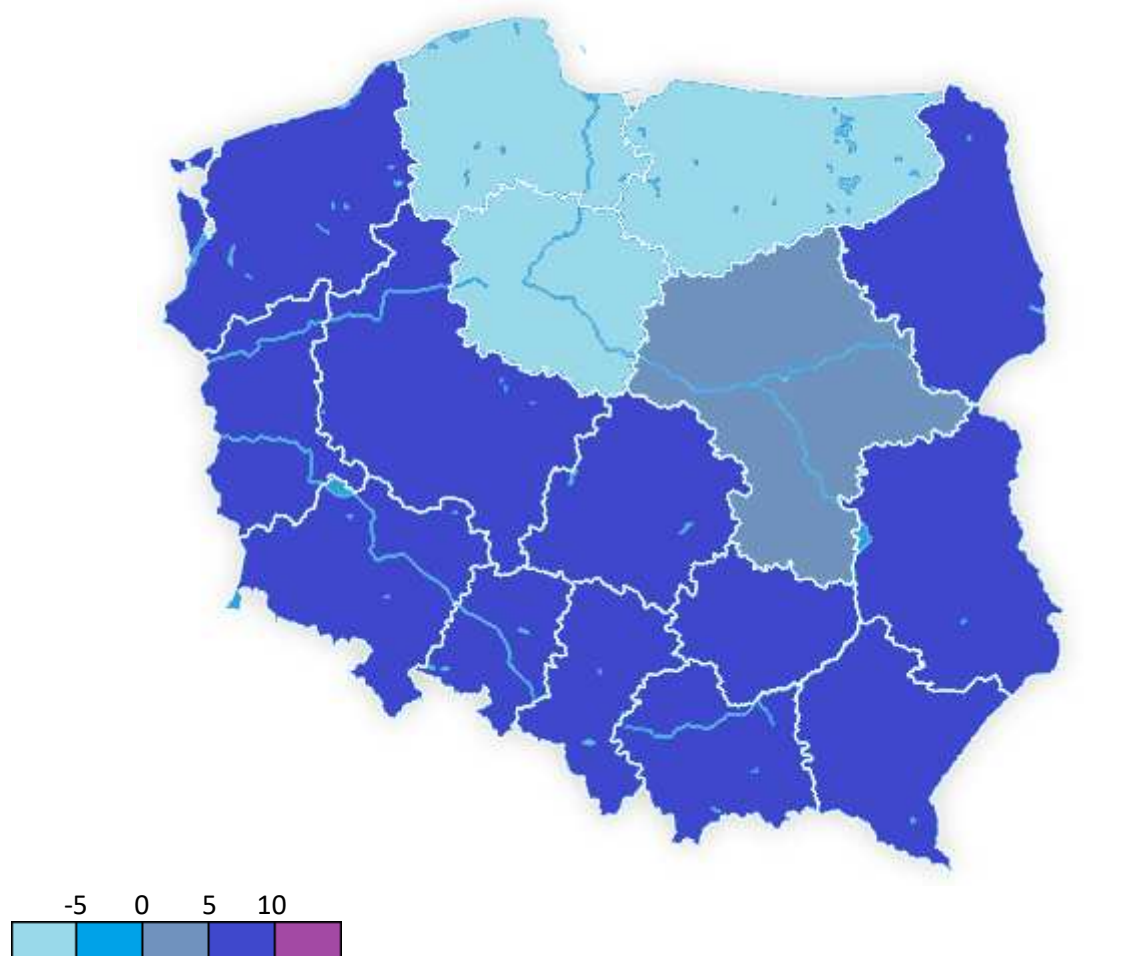

składowe salda	V'17	I'18	II'18	III'18	IV'18	V'18
1. wielkość produkcji – przewidywania	16,4	9,0	12,8	17,9	9,1	4,3
2. wielkość zamówień – stan	-8,1	-9,3	-9,1	-8,0	2,1	0,7
3. zapasy - stan	-2,0	2,0	0,2	2,5	2,3	-4,4
wskaźnik koniunktury (IRGIND): $(1.+2.-3.)/3$	3,4	-0,7	1,2	2,5	3,0	3,1

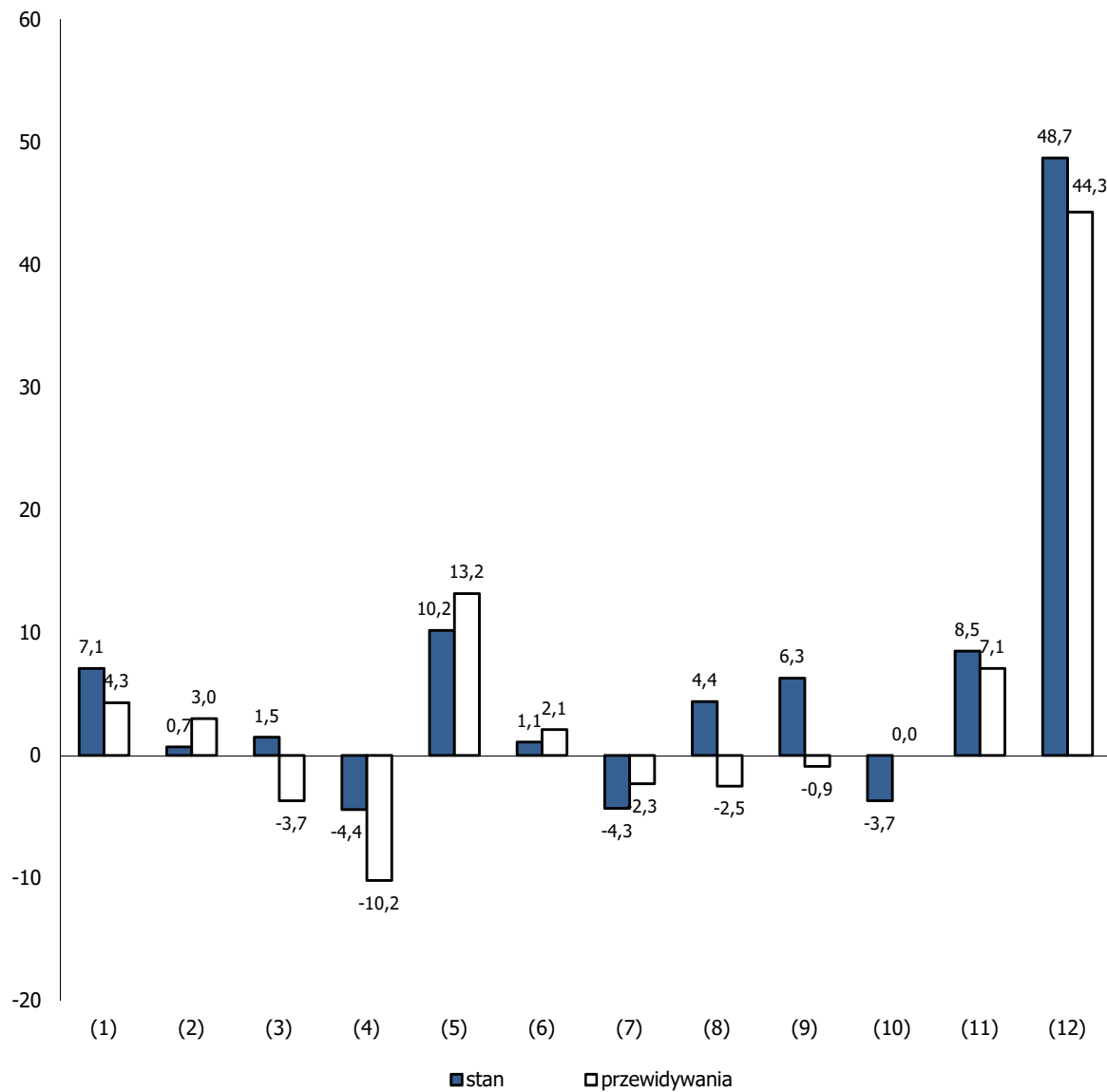

Wskaźnik koniunktury wg makroregionów

	V'17	IV'18	V'18
Południowy (województwa: małopolskie i śląskie)	1,1	8,7	7,2
Północno-zachodni (województwa: lubuskie, wielkopolskie i zachodniopomorskie)	13,6	3,5	6,3
Południowo-zachodni (województwa: dolnośląskie i opolskie)	19,3	1,0	6,0
Północny (województwa: kujawsko-pomorskie, pomorskie i warmińsko-mazurskie)	-1,0	-0,4	-8,4
Centralny (województwa: łódzkie i świętokrzyskie)	-7,8	10,6	6,7
Wschodni (województwa: lubelskie, podkarpackie i podlaskie)	3,9	1,6	5,4
Województwo mazowieckie	-6,0	-12,9	2,0

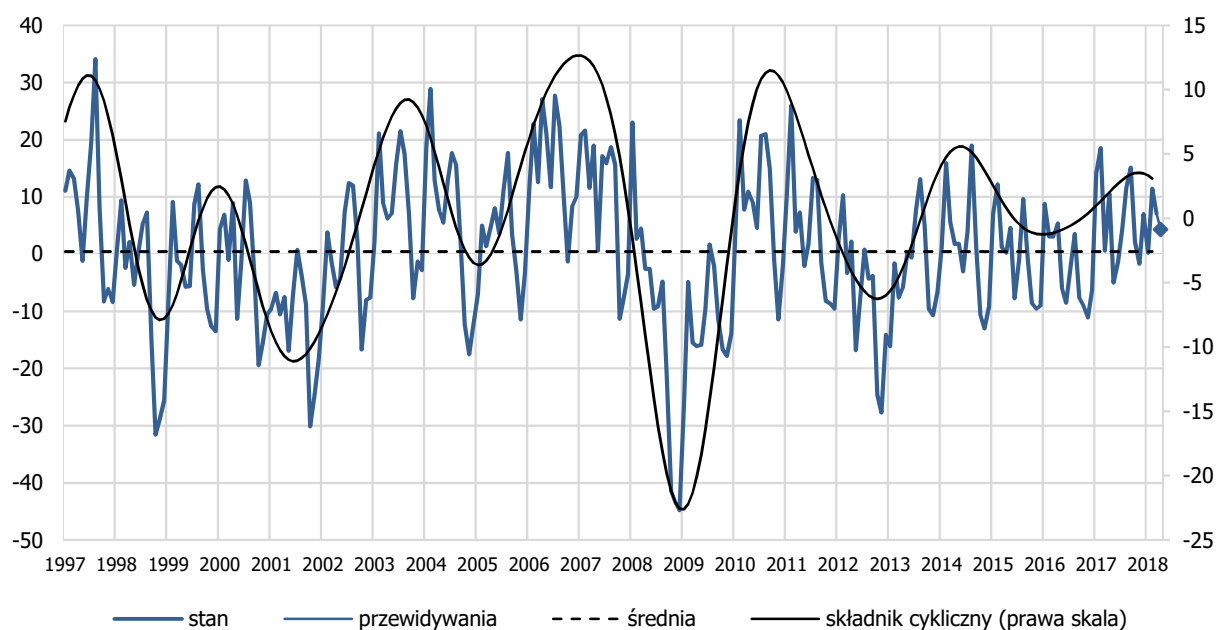
2. ZBIORCZE ZESTAWIENIE SALD

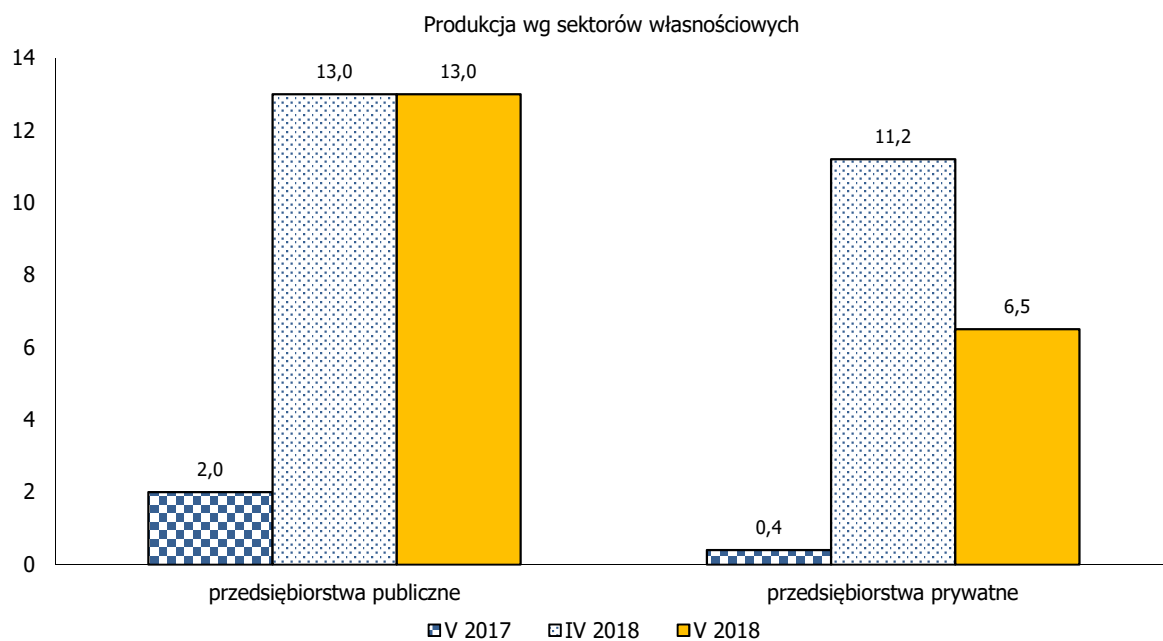
- (1) produkcja
- (2) zamówienia ogółem
- (3) zamówienia eksportowe
- (4) zapasy wyrobów gotowych
- (5) ceny
- (6) zatrudnienie
- (7) sytuacja finansowa
- (8) ogólna sytuacja gospodarki polskiej
- (9) produkcja eksportowa
- (10) konkurencyjność wyrobów krajowych na rynkach zagranicznych
- (11) korzyści z produkcji eksportowej/korzyści z produkcji krajowej
- (12) przeciętny koszt produkcji

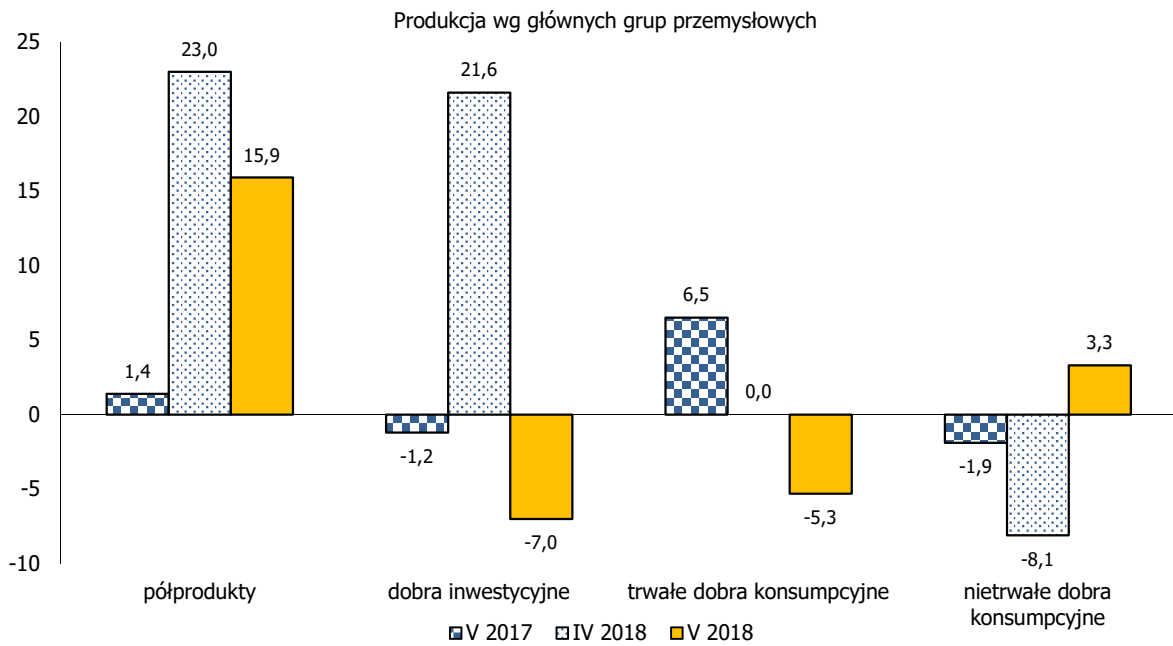
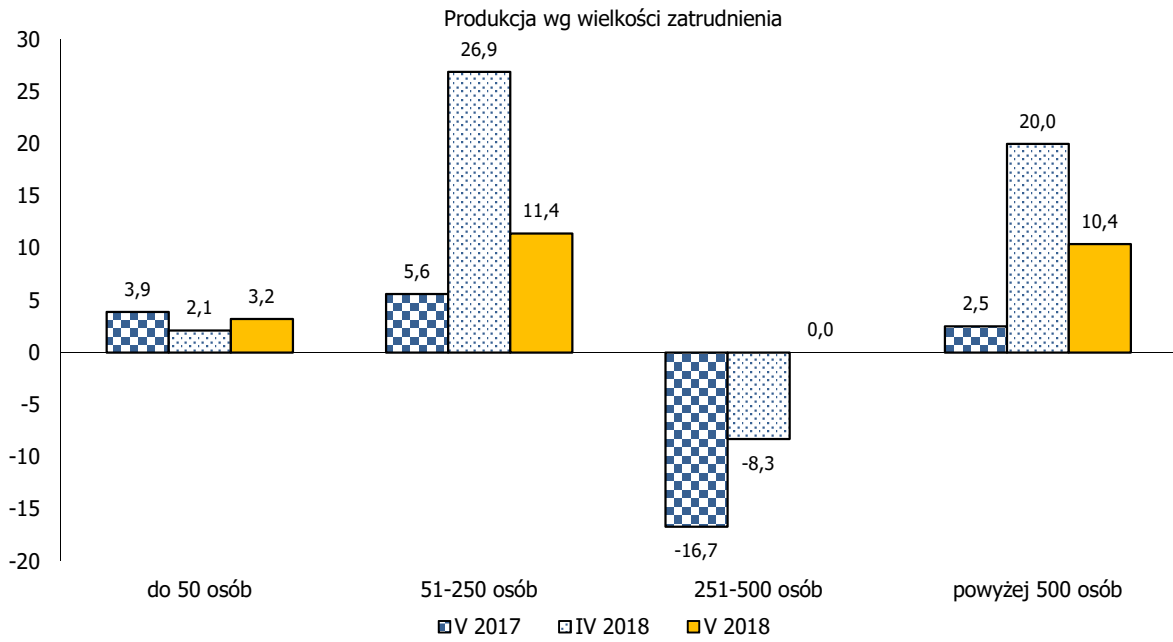
3. SALDA I ICH SKŁADOWE

1) Produkcja

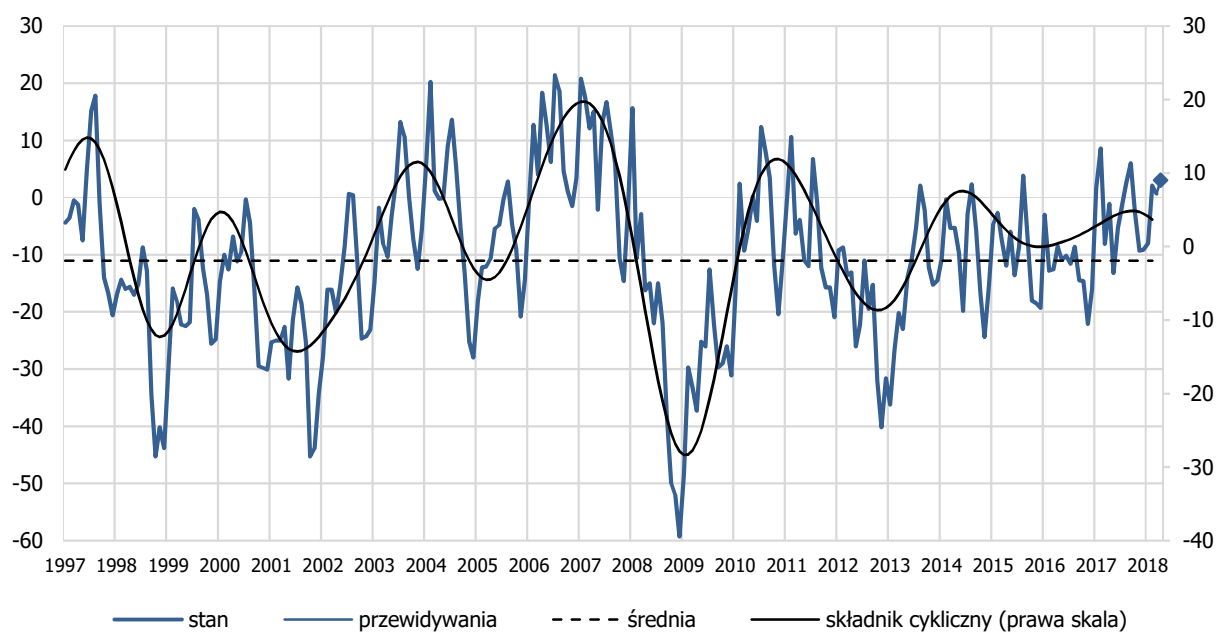

	V'17	II'18	III'18	IV'18	V'18	przewidywania
wzrost	25,9	26,0	22,4	26,9	28,0	25,4
brak zmiany	48,8	55,0	55,3	57,6	51,0	53,5
spadek	25,3	19,0	22,2	15,5	21,0	21,1
saldo (1.-3.)	0,6	7,0	0,2	11,4	7,1	4,3

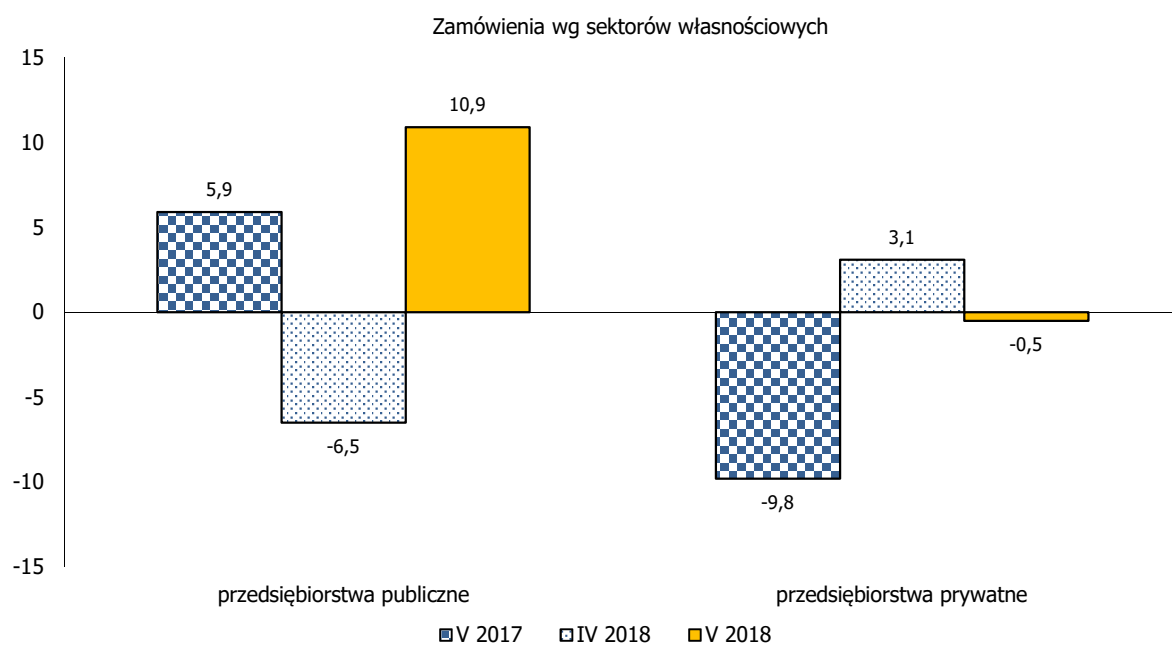

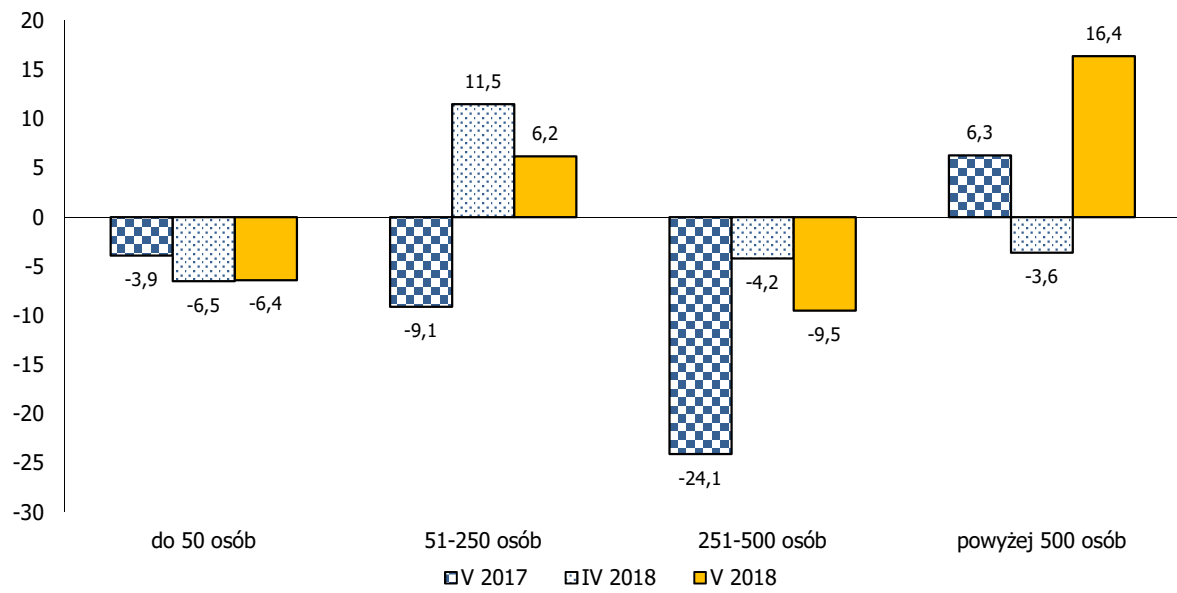
2) Zamówienia ogółem

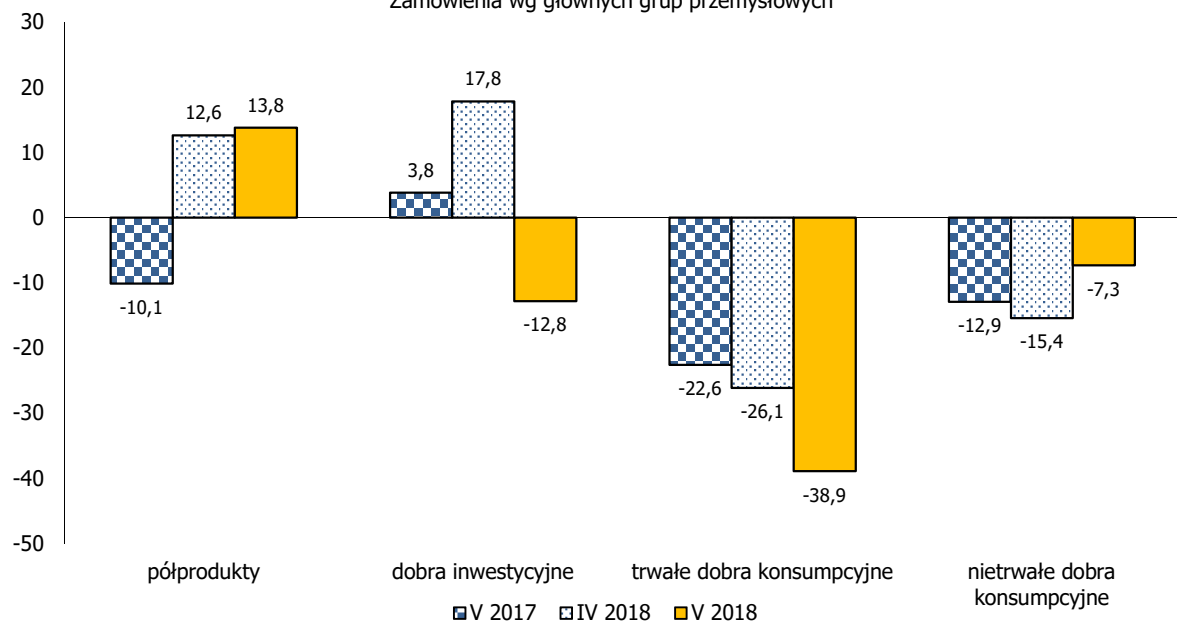
	V'17	II'18	III'18	IV'18	V'18	przewidywania
wzrost	21,5	17,4	19,8	25,6	23,6	22,9
brak zmiany	48,8	56,0	52,5	50,9	53,4	57,2
spadek	29,6	26,6	27,8	23,5	23,0	19,9
saldo (1.-3.)	-8,1	-9,1	-8,0	2,1	0,7	3,0

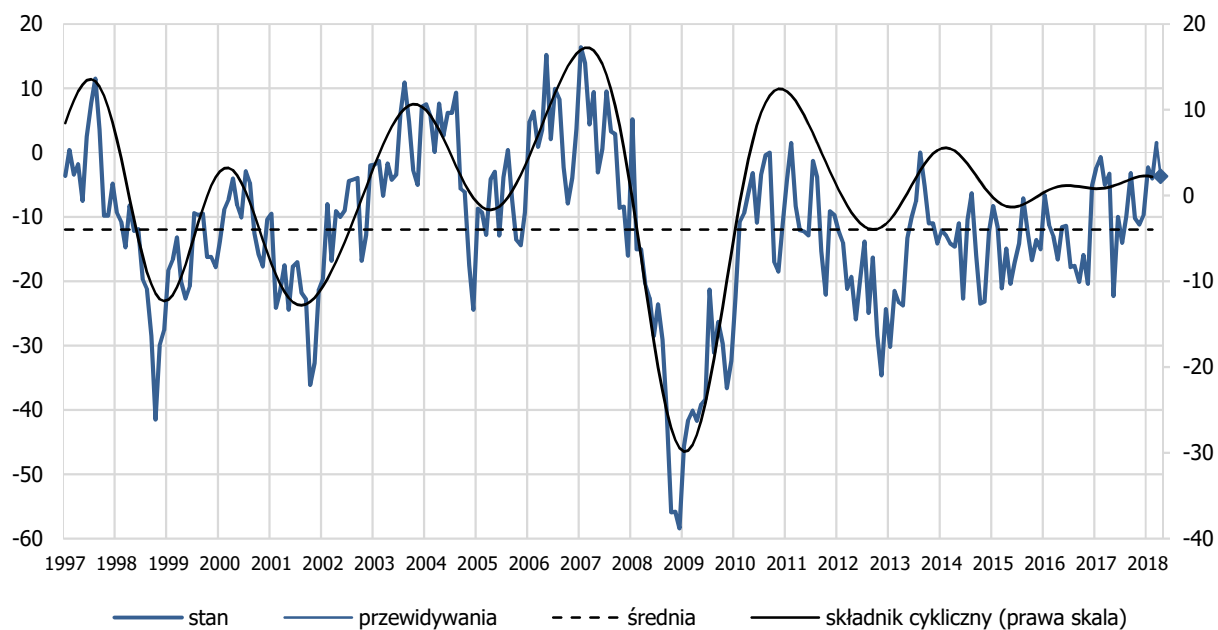
Zamówienia wg wielkości zatrudnienia

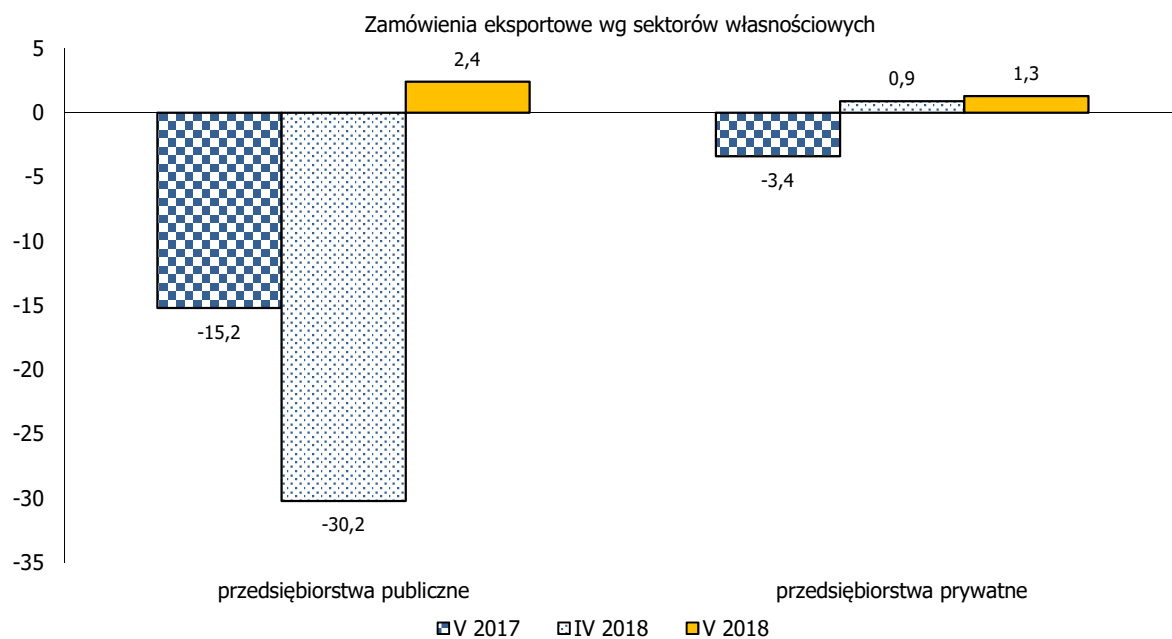
Zamówienia wg głównych grup przemysłowych

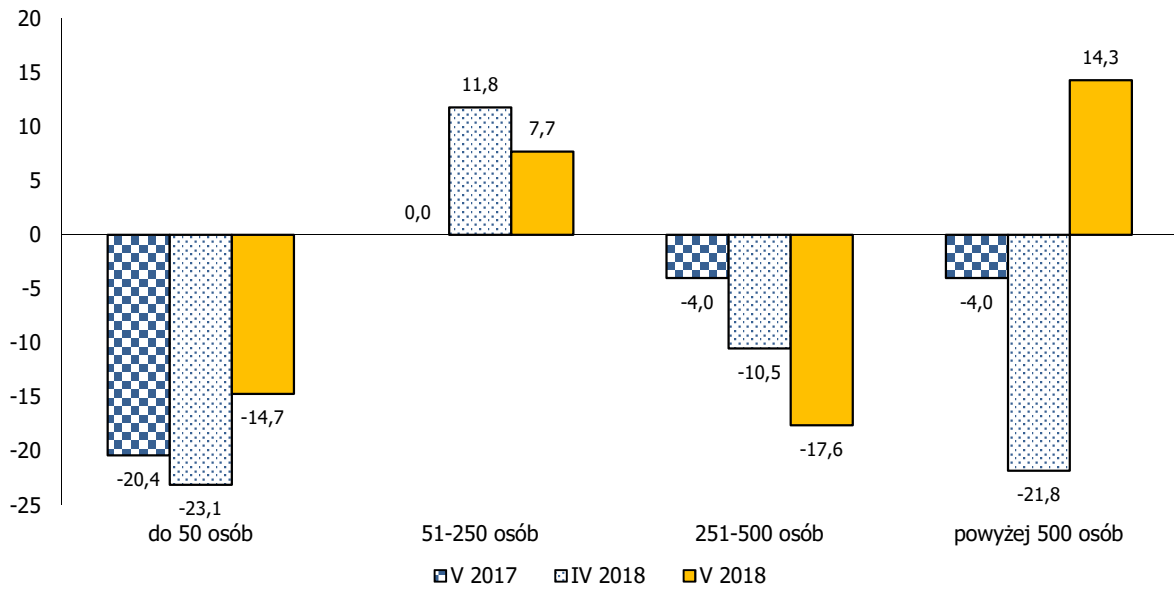
3) Zamówienia eksportowe

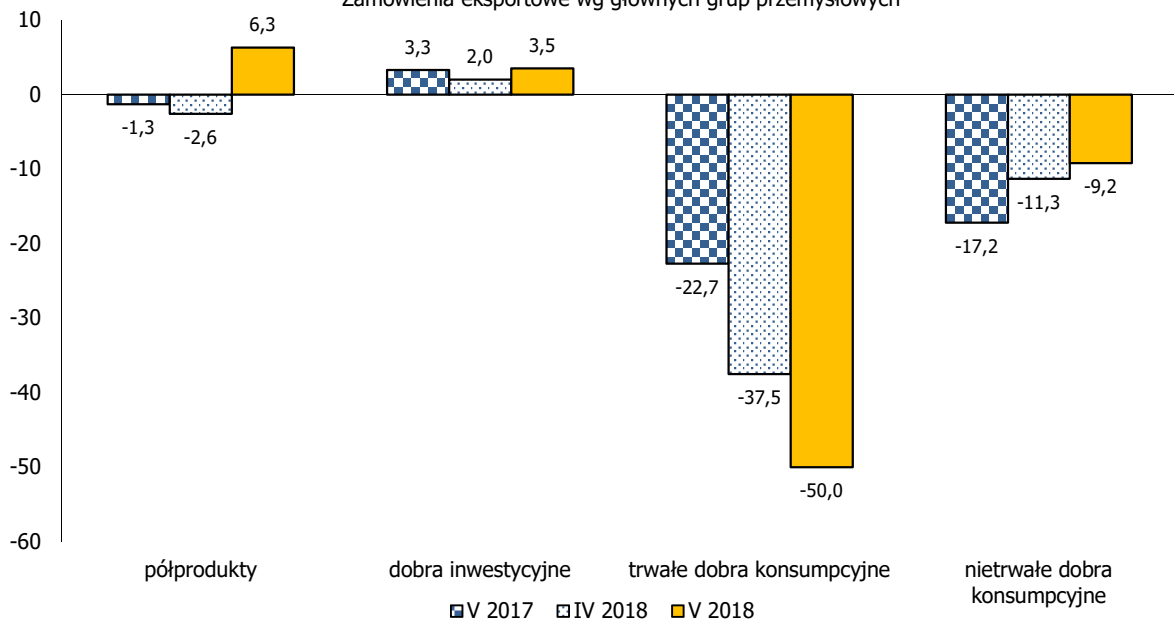
	V'17	II'18	III'18	IV'18	V'18	przewidywania
wzrost	18,1	17,2	24,3	21,9	19,7	16,9
brak zmiany	58,8	55,8	49,2	52,2	62,0	62,5
spadek	23,1	26,9	26,5	25,9	18,2	20,6
nie dotyczy	43,9	51,0	52,1	54,0	55,8	55,1
saldo (1.-3.)	-5,0	-9,7	-2,3	-4,0	1,5	-3,7

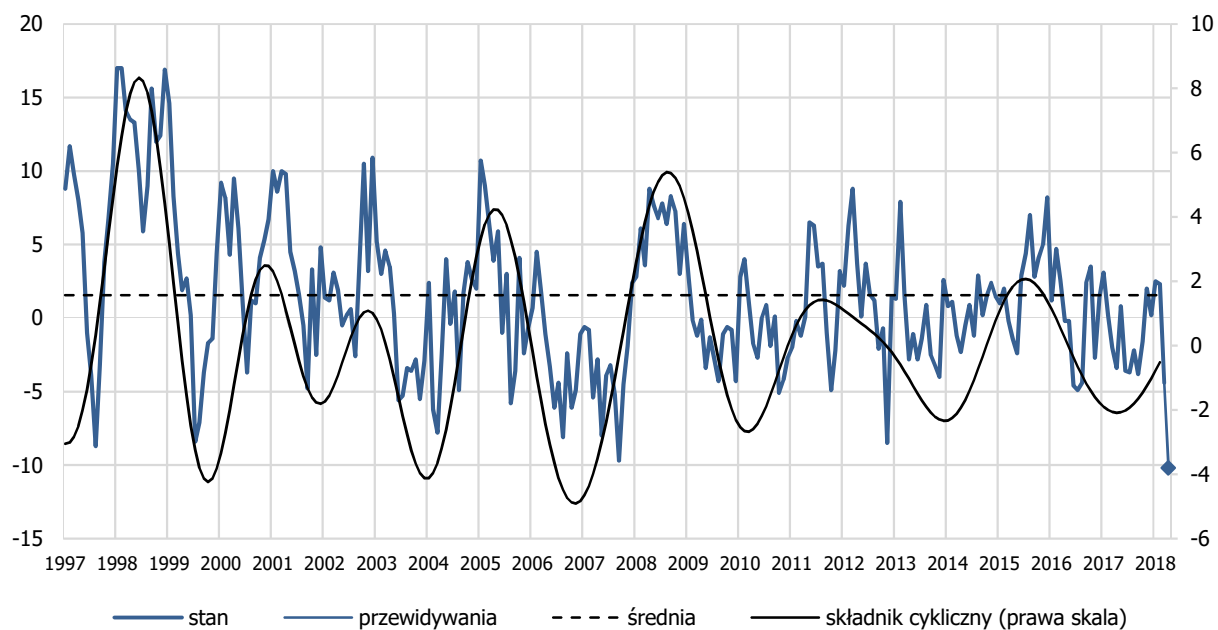
Zamówienia eksportowe wg wielkości zatrudnienia

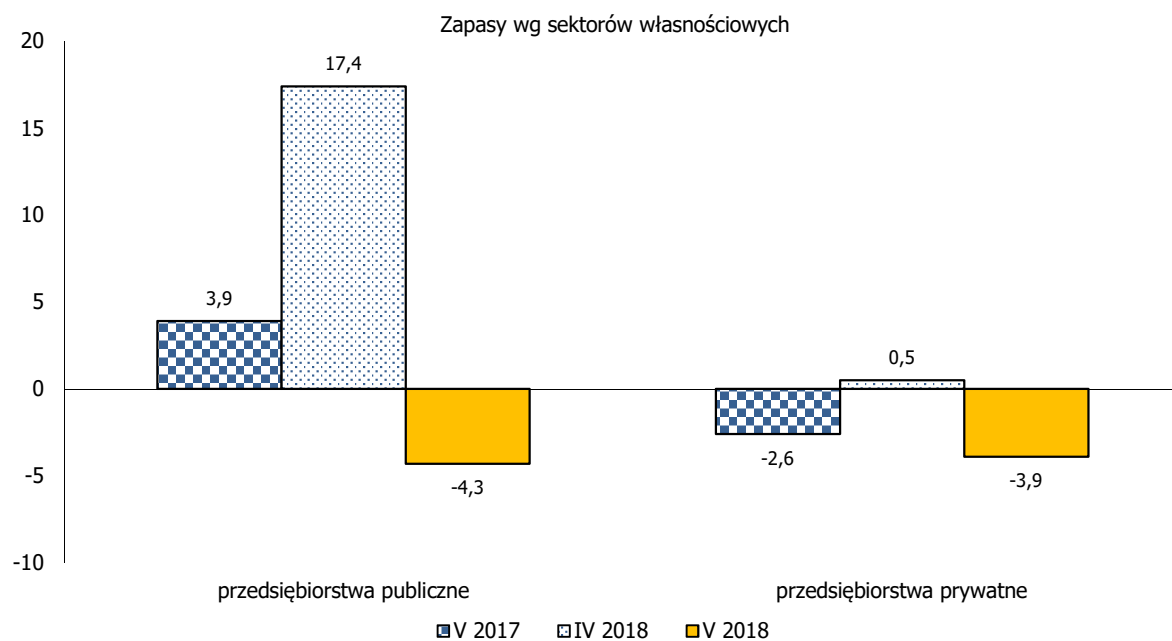
Zamówienia eksportowe wg głównych grup przemysłowych

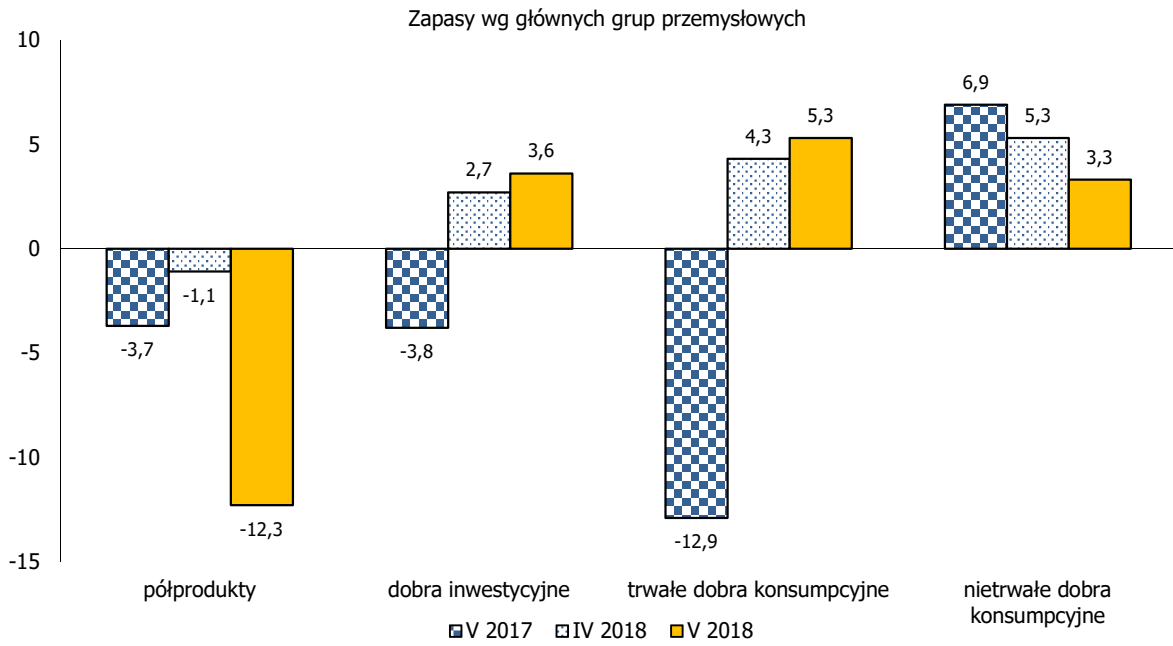
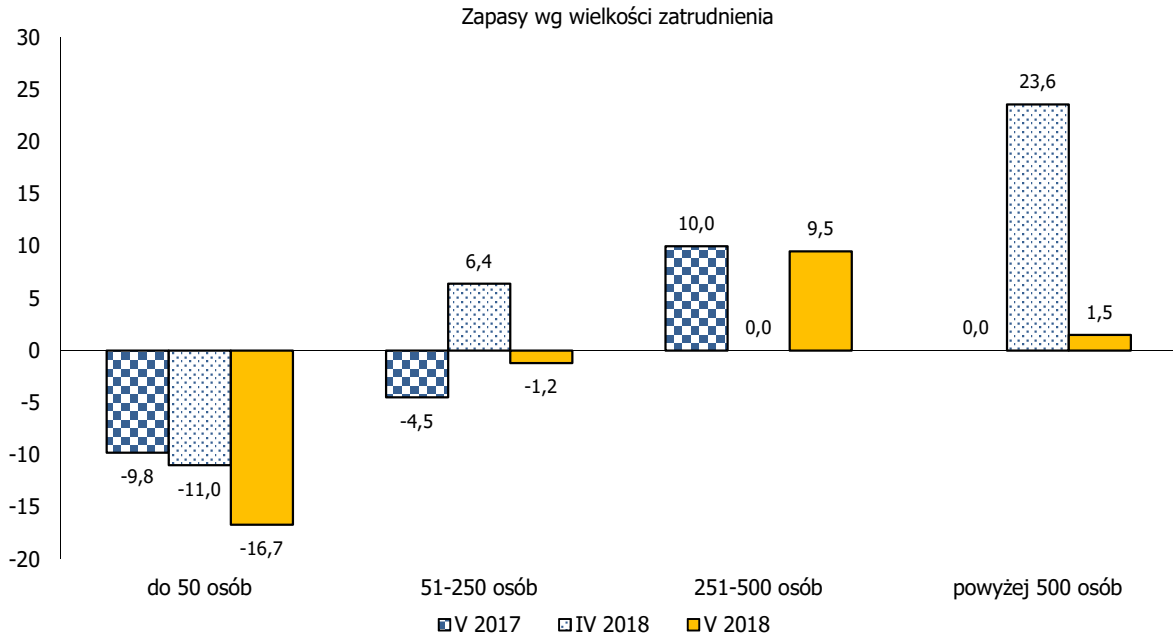

4) Zapasy

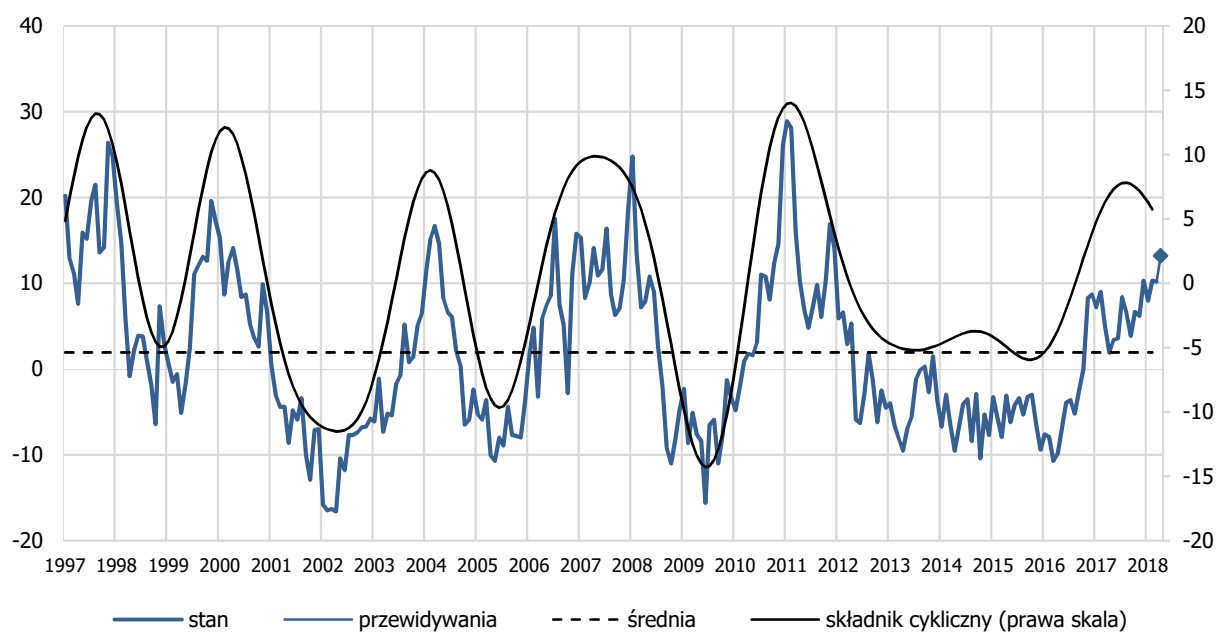

	V'17	II'18	III'18	IV'18	V'18	przewidywania
wzrost	13,2	13,8	14,8	16,7	14,1	7,4
brak zmiany	71,7	72,6	72,9	69,0	67,5	74,9
spadek	15,2	13,6	12,3	14,4	18,4	17,6
saldo (1.-3.)	-2,0	0,2	2,5	2,3	-4,4	-10,2

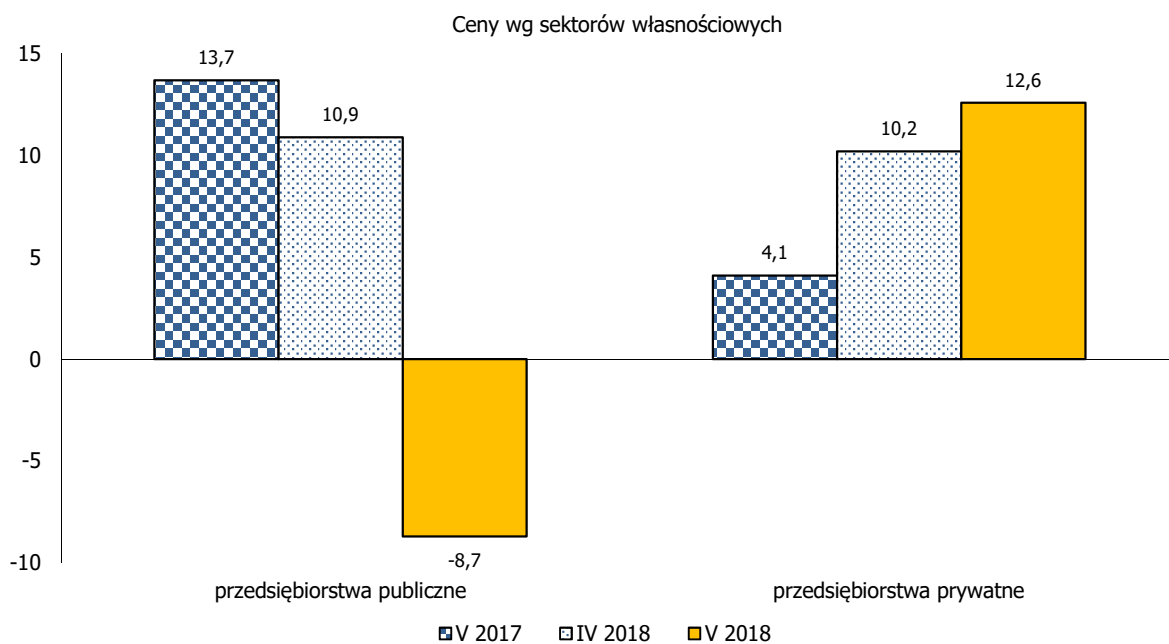

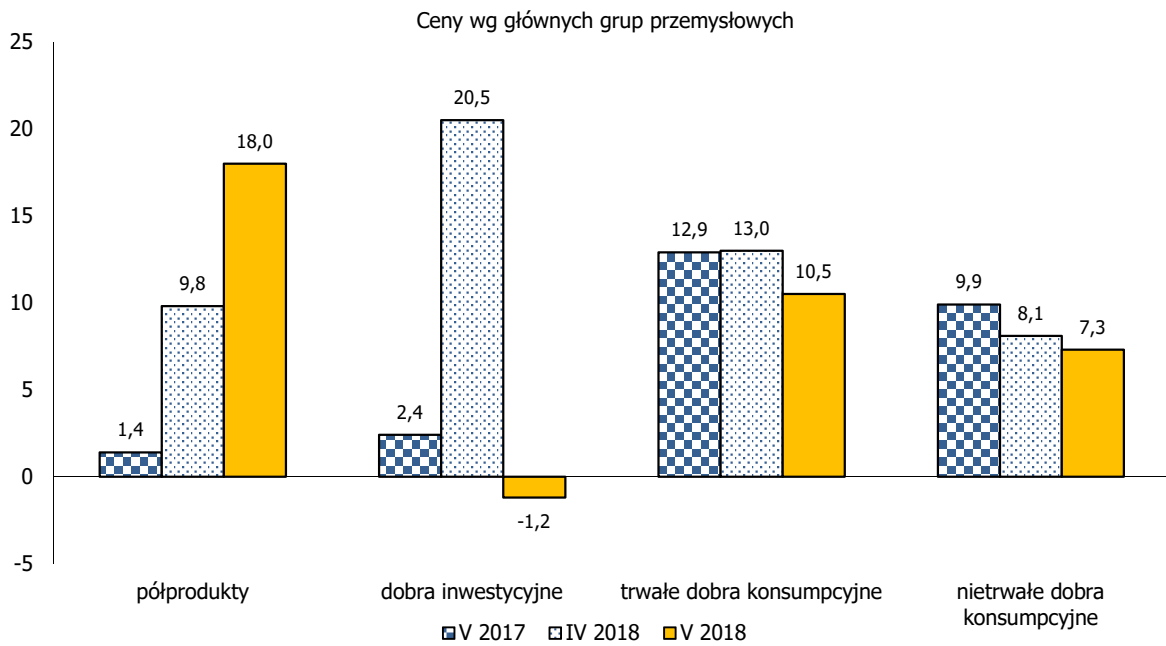
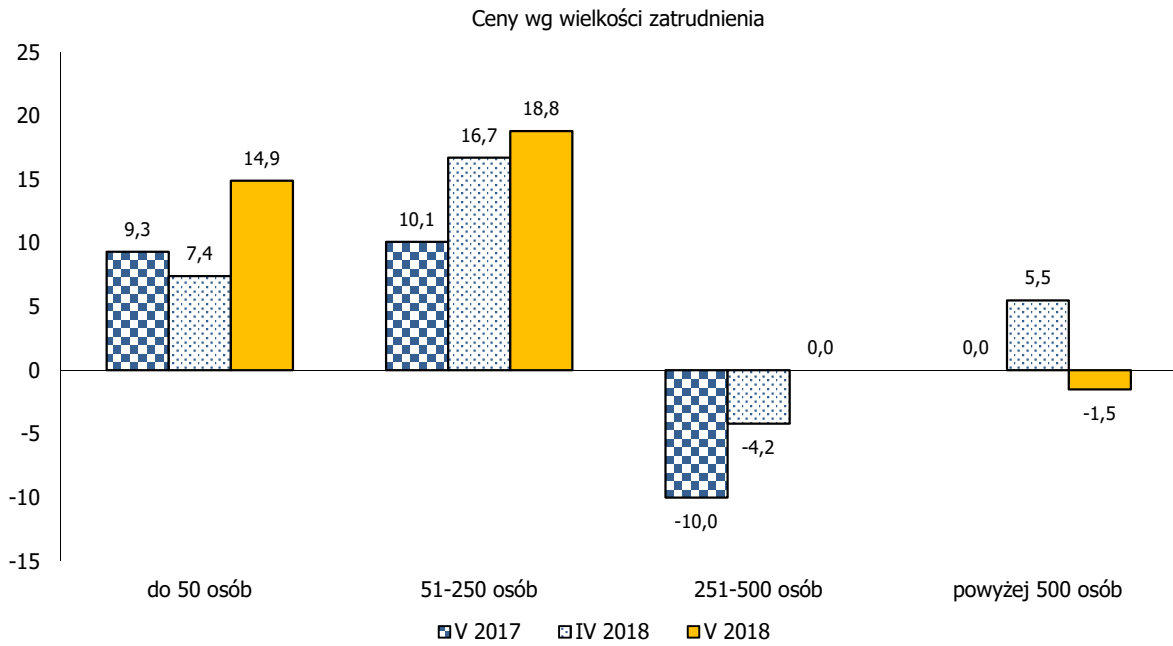

5) Ceny

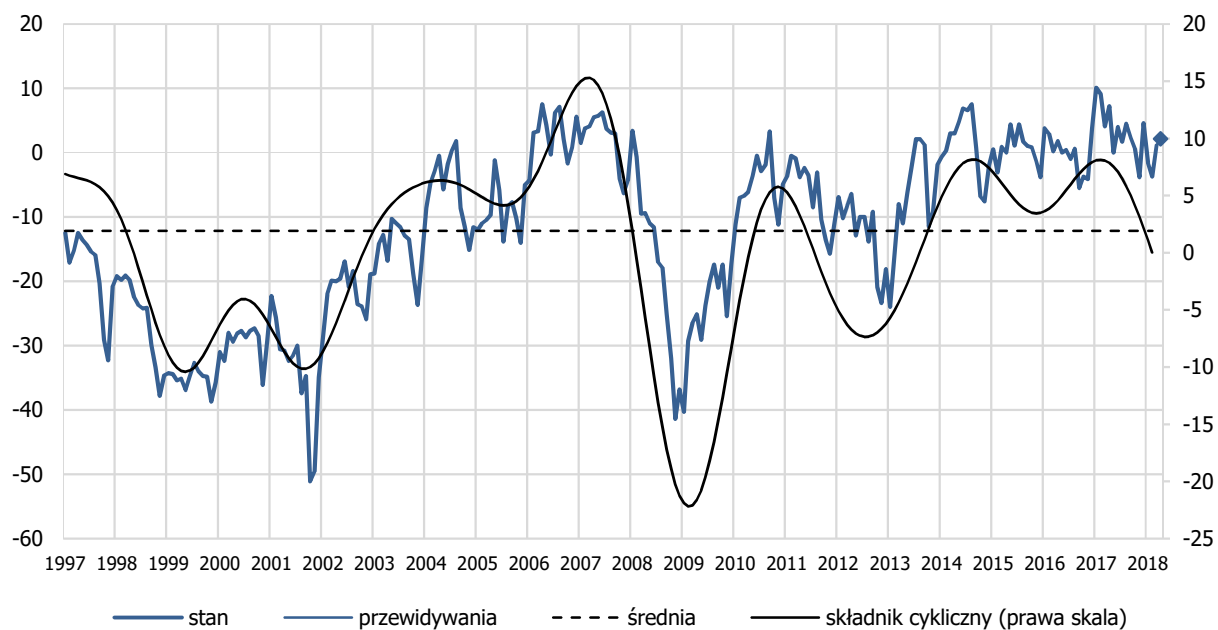

	V'17	II'18	III'18	IV'18	V'18	przewidywania
wzrost	14,4	19,6	15,2	18,5	16,6	19,2
brak zmiany	76,3	71,1	77,6	73,3	77,0	74,9
spadek	9,3	9,3	7,2	8,2	6,4	5,9
saldo (1.-3.)	5,1	10,3	8,0	10,3	10,2	13,2

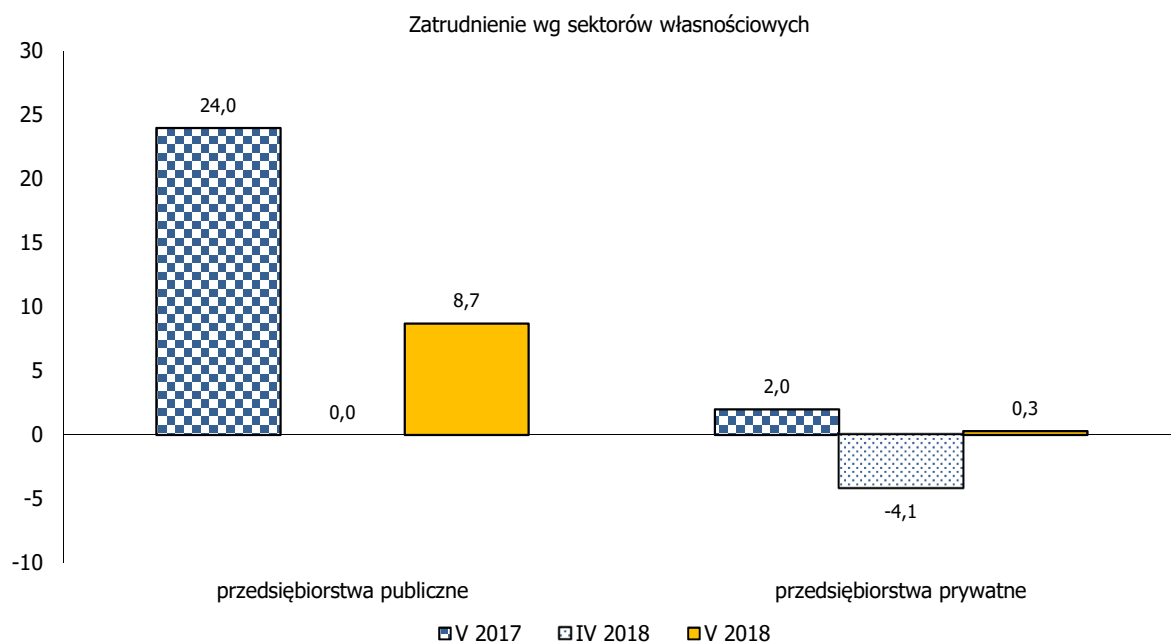

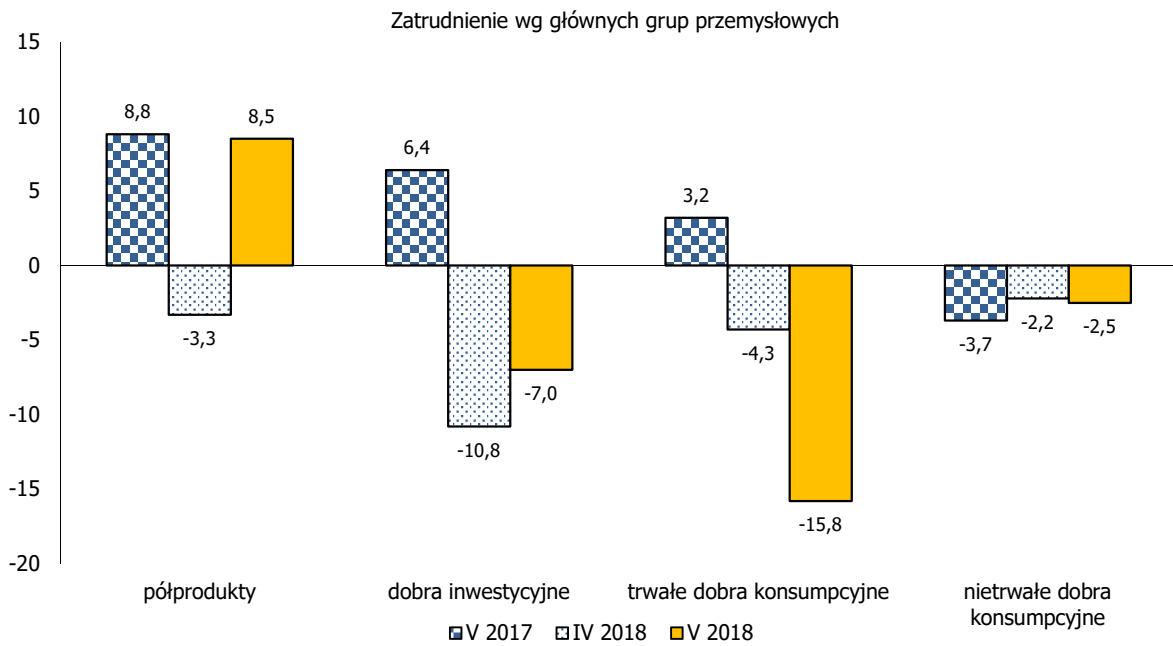
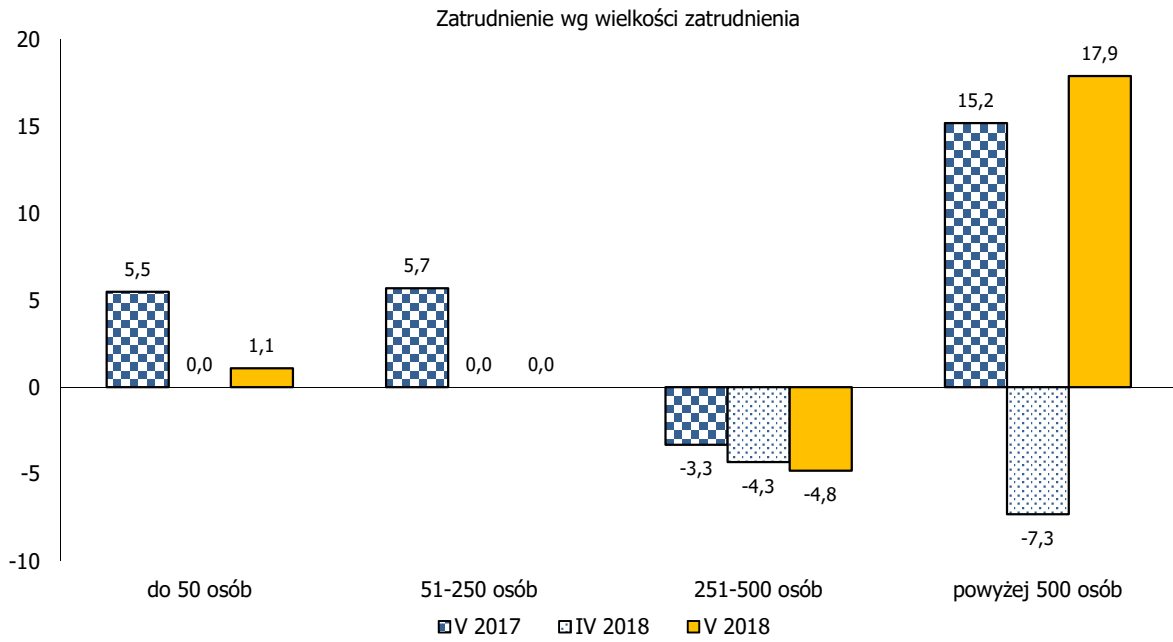

6) Zatrudnienie

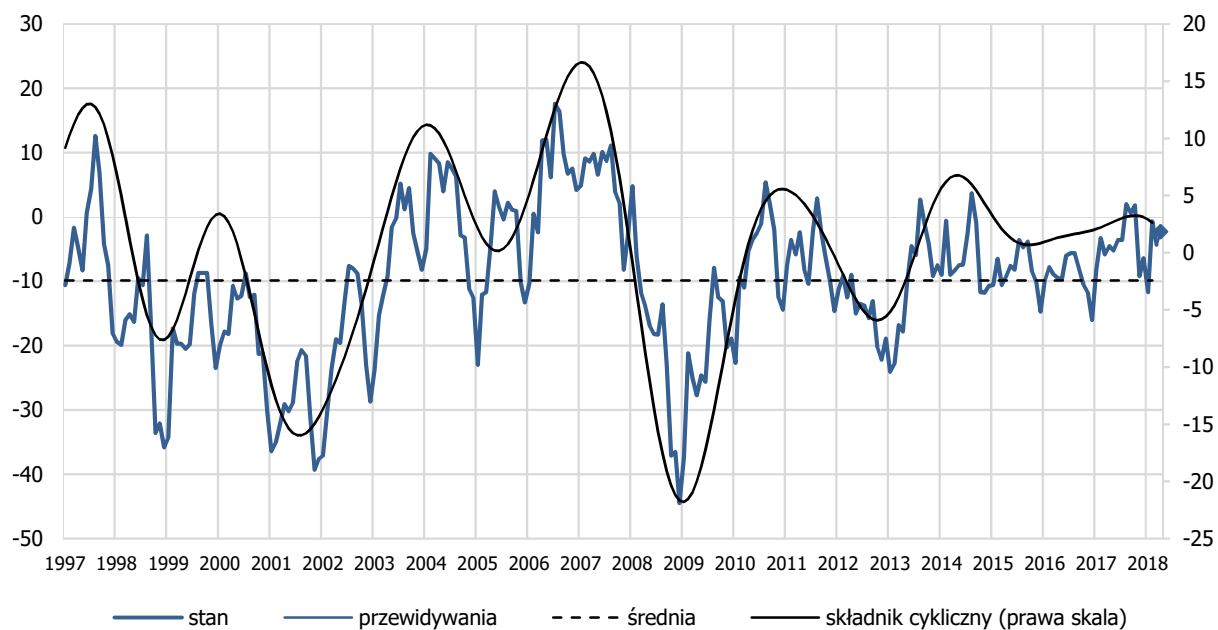

	V'17	II'18	III'18	IV'18	V'18	przewidywania
wzrost	14,3	16,6	13,8	14,0	14,1	15,5
brak zmiany	75,5	71,3	70,8	68,3	73,0	71,0
spadek	10,2	12,1	15,4	17,7	13,0	13,5
saldo (1.-3.)	4,1	4,6	-1,6	-3,7	1,1	2,1

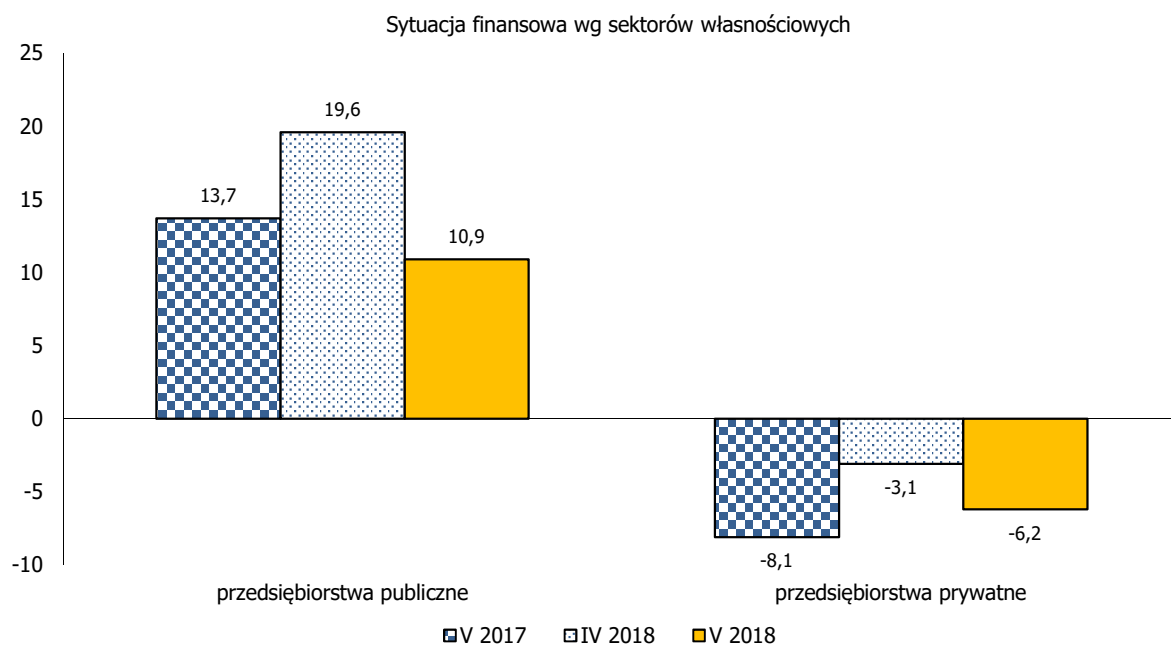

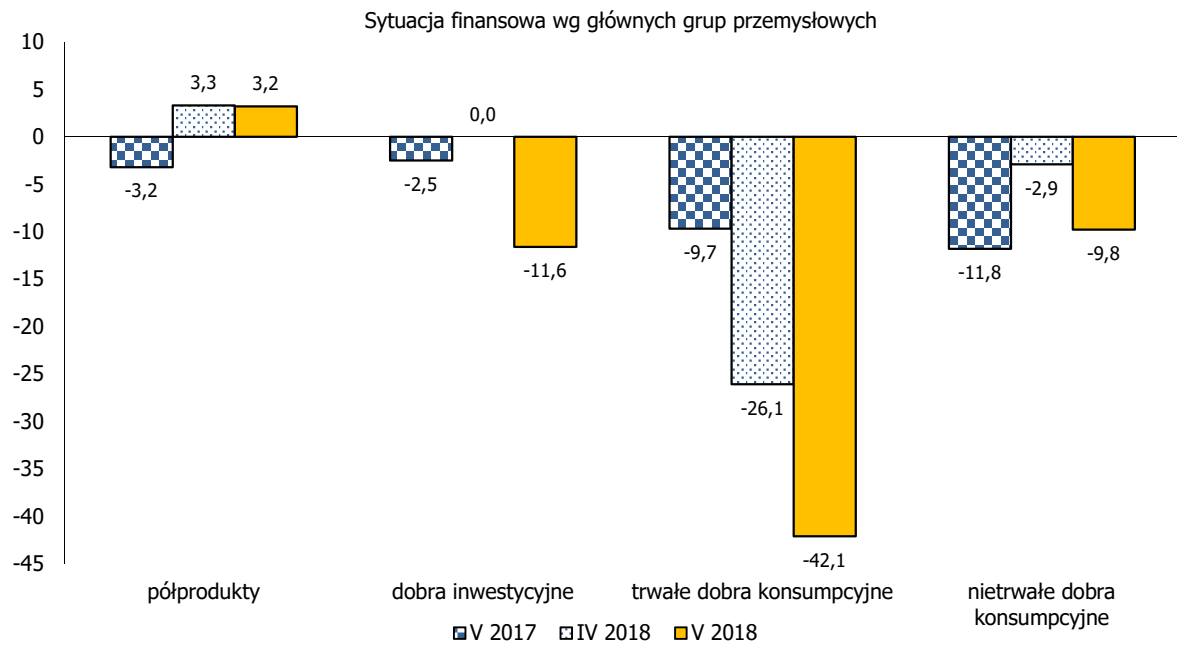
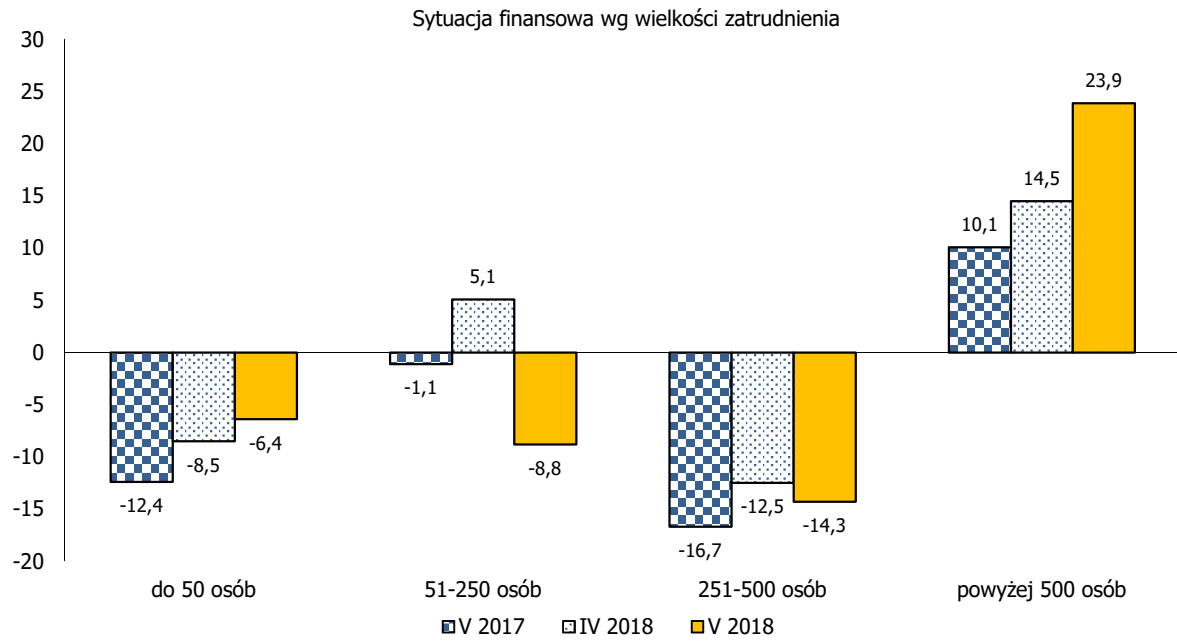

7) Sytuacja finansowa

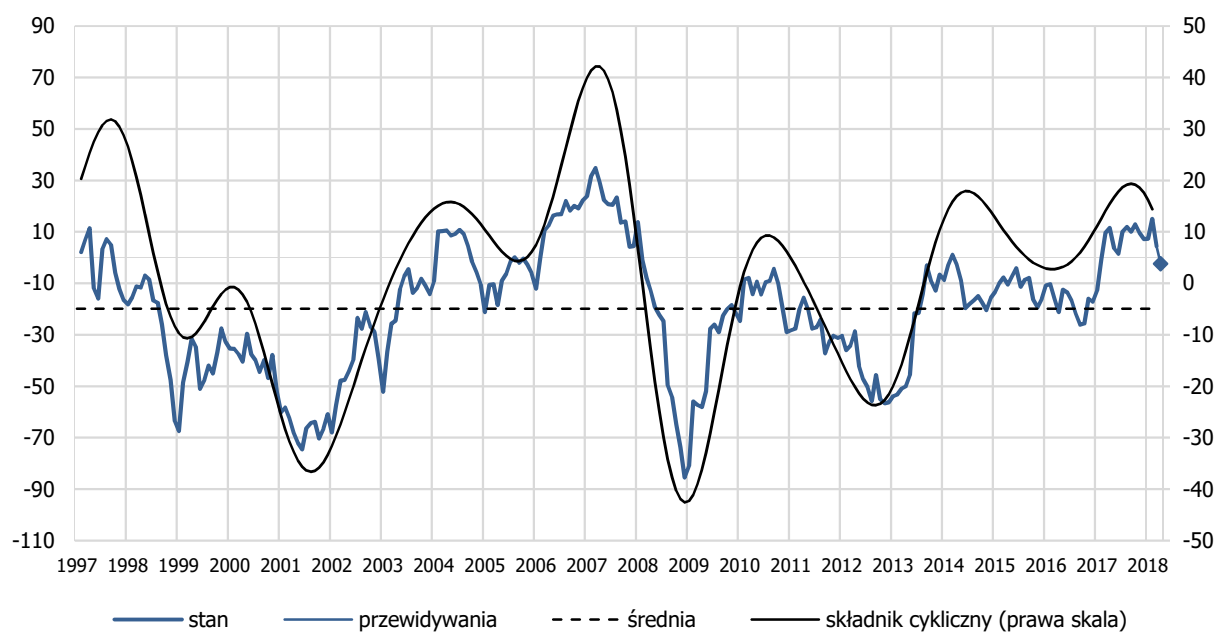

	V'17	II'18	III'18	IV'18	V'18	przewidywania
poprawa	16,0	10,9	11,5	16,9	15,0	16,7
brak zmiany	62,3	71,8	65,2	65,6	65,7	64,2
pogorszenie	21,8	17,3	23,3	17,5	19,3	19,0
saldo (1.-3.)	-5,8	-6,4	-11,7	-0,7	-4,3	-2,3

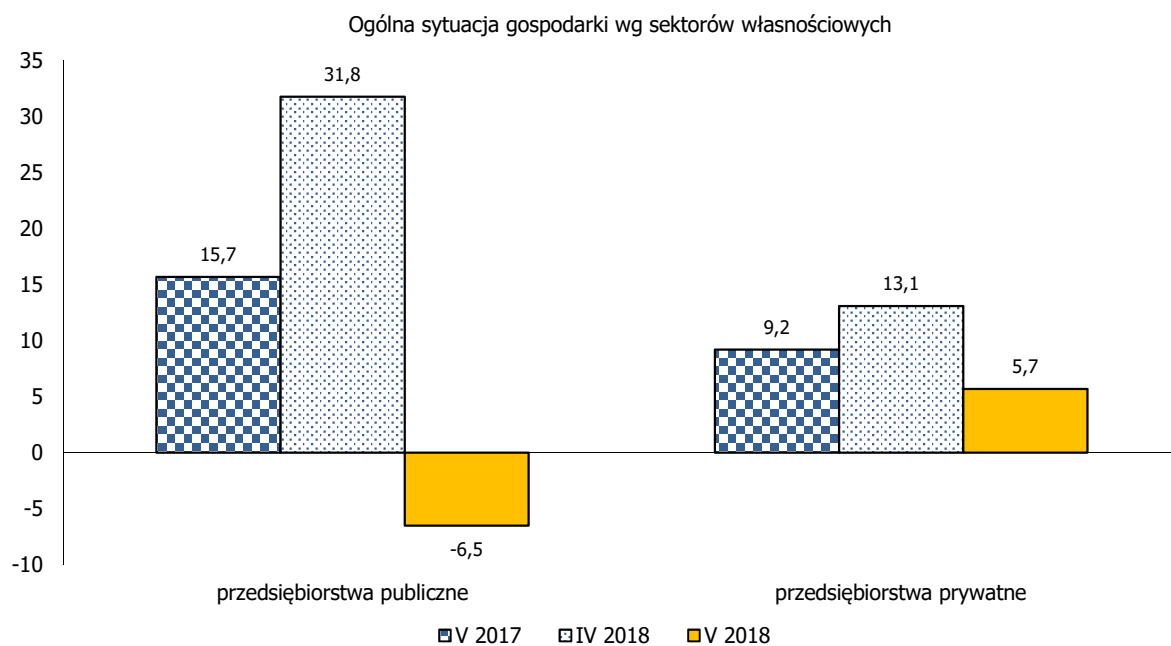

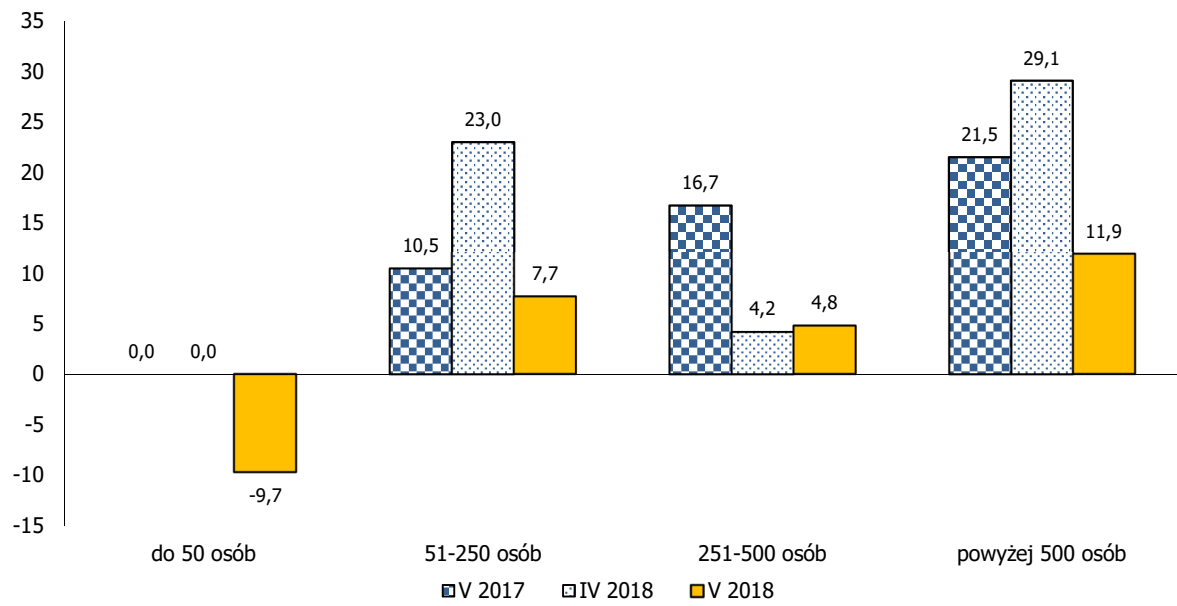
8) Ogólna sytuacja gospodarki

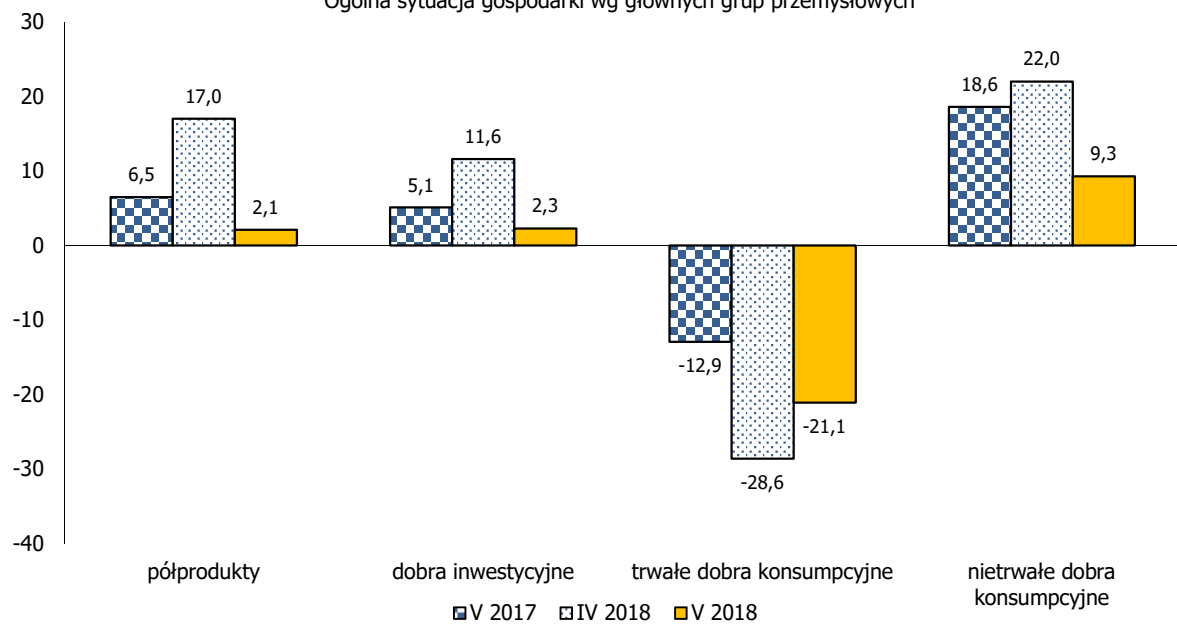
	V'17	II'18	III'18	IV'18	V'18	przewidywania
poprawa	24,1	18,9	19,2	26,5	20,2	17,7
brak zmiany	61,6	69,3	68,8	62,1	64,0	62,1
pogorszenie	14,3	11,8	11,9	11,5	15,8	20,2
saldo (1.-3.)	9,7	7,2	7,3	15,0	4,4	-2,5

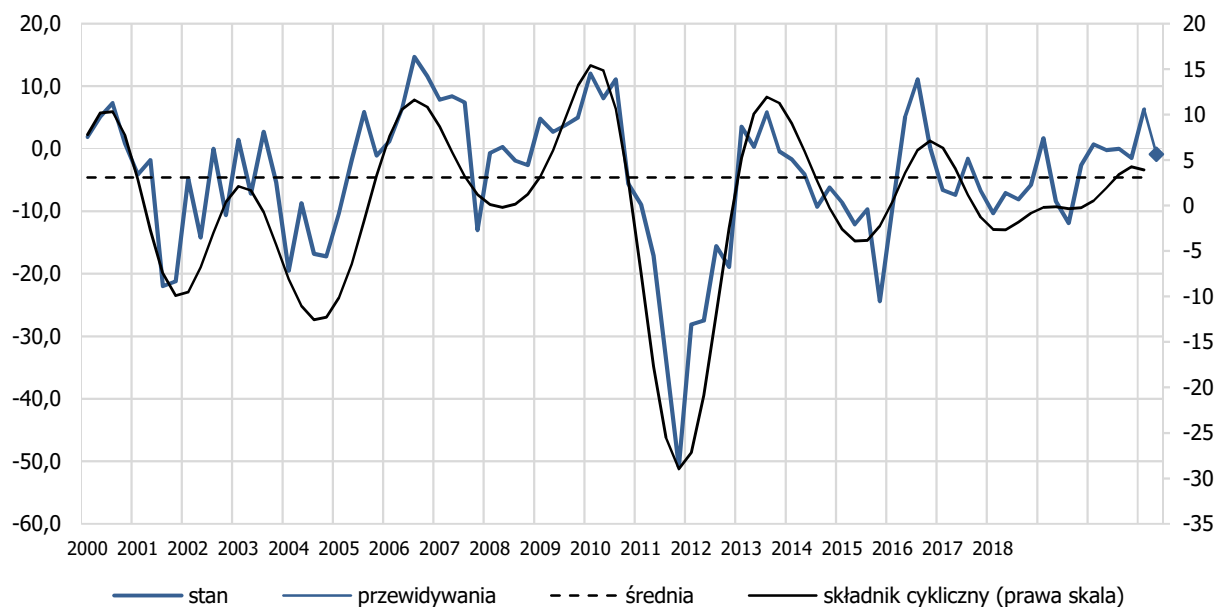
Ogólna sytuacja gospodarki wg wielkości zatrudnienia

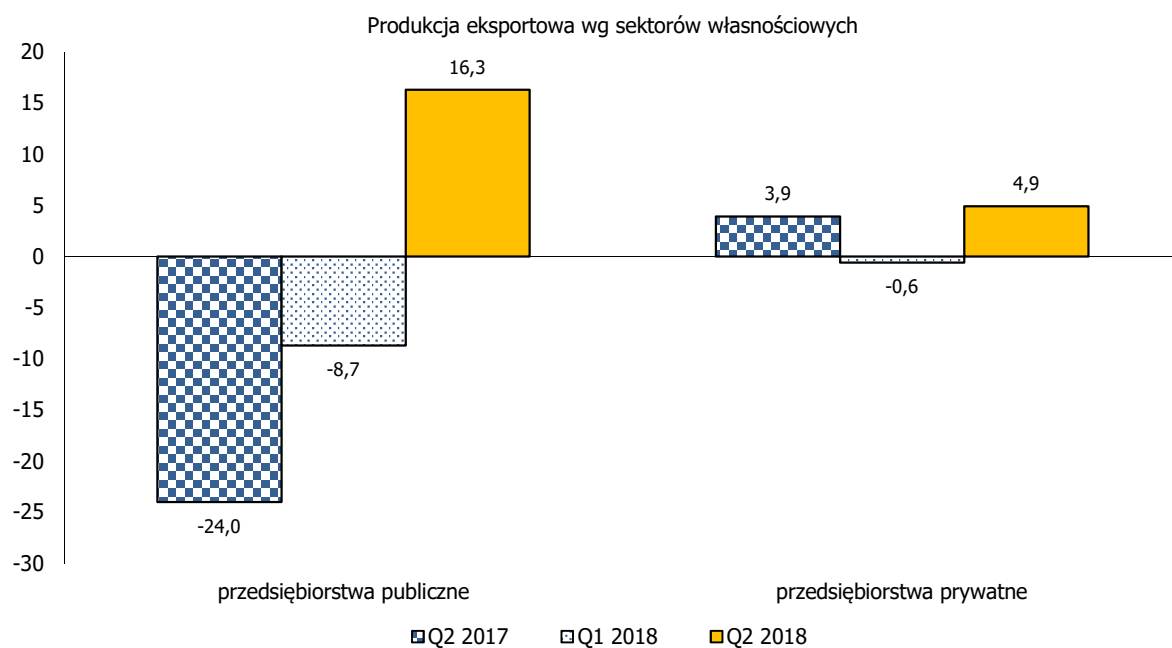
Ogólna sytuacja gospodarki wg głównych grup przemysłowych

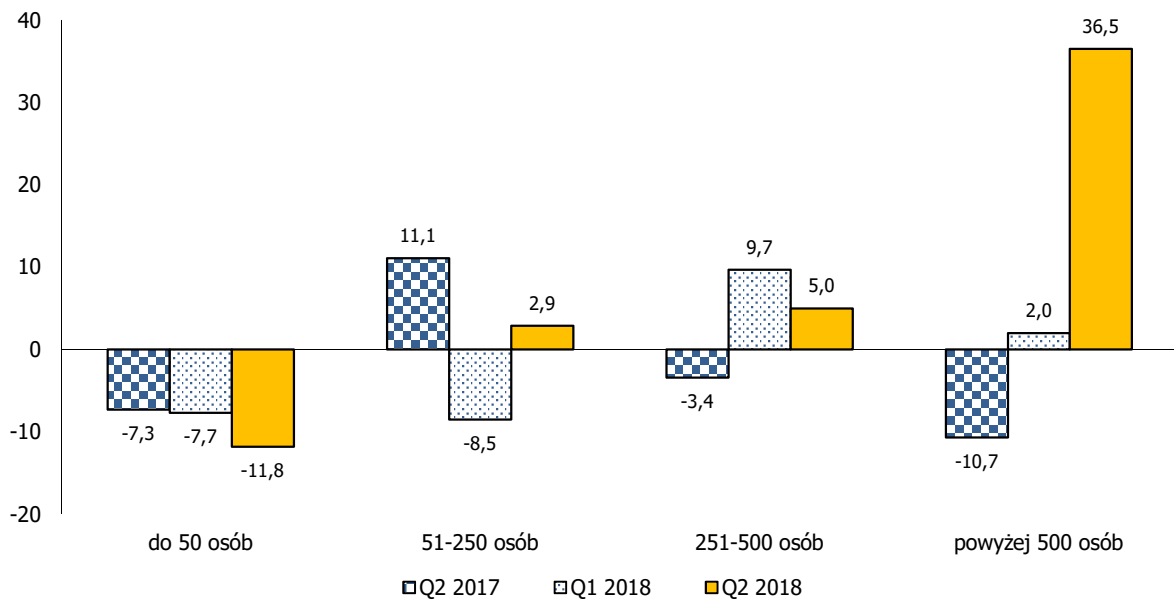
9. Produkcja na eksport

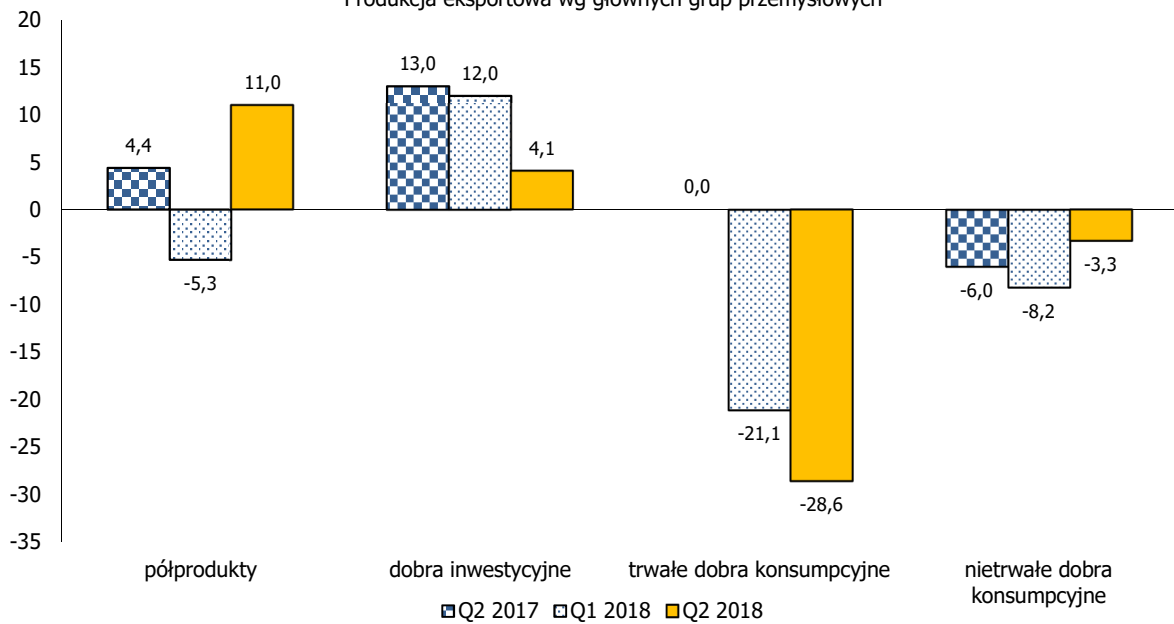
	Q2 2017	Q3 2017	Q4 2017	Q1 2018	Q2 2018	przewidywania
wzrost	19,3	17,2	19,0	16,6	20,1	17,7
brak zmiany	62,2	65,3	61,9	65,3	66,2	63,8
spadek	18,6	17,5	19,0	18,1	13,8	18,5
saldo (1.-3.)	0,7	-0,2	0,0	-1,5	6,3	-0,9

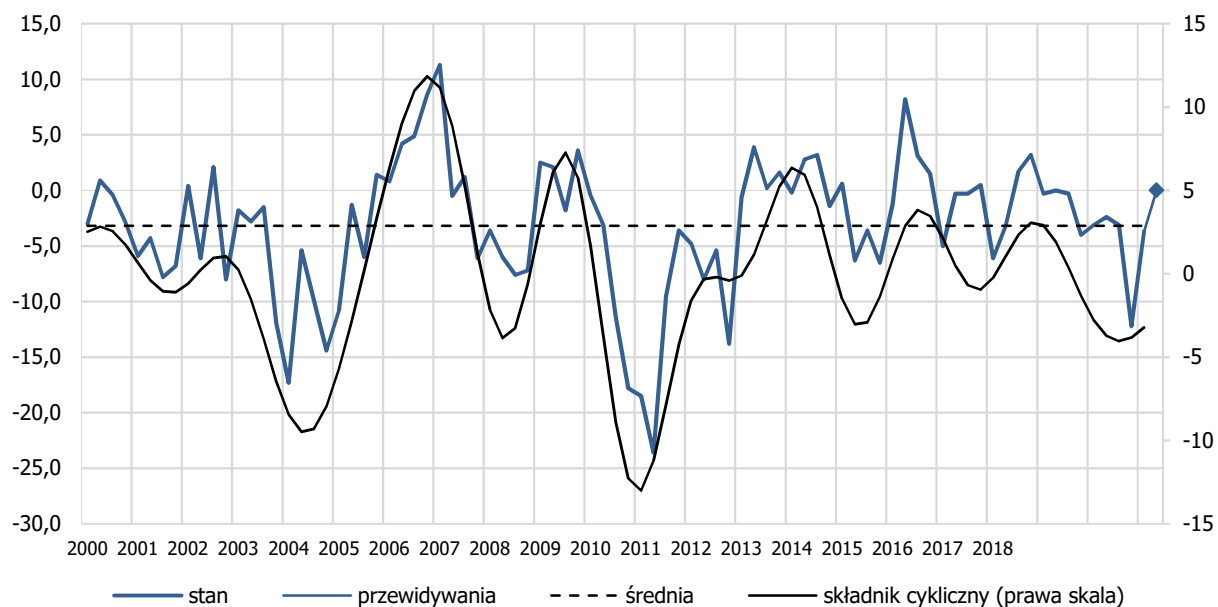
Produkcja eksportowa wg wielkości zatrudnienia

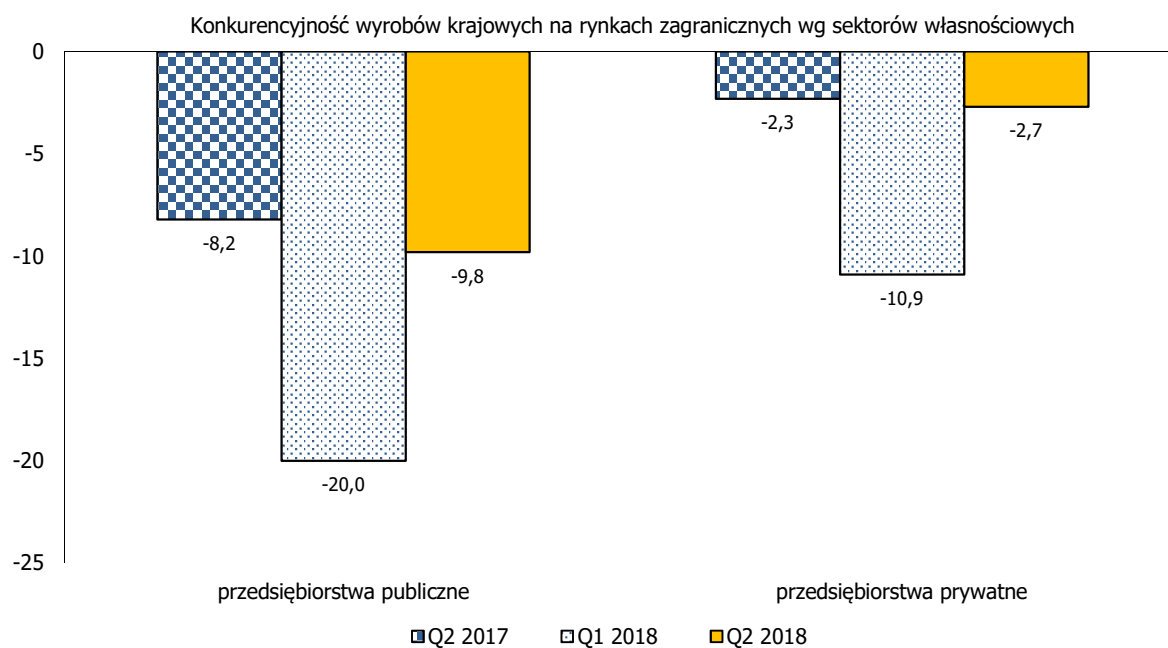
Produkcja eksportowa wg głównych grup przemysłowych

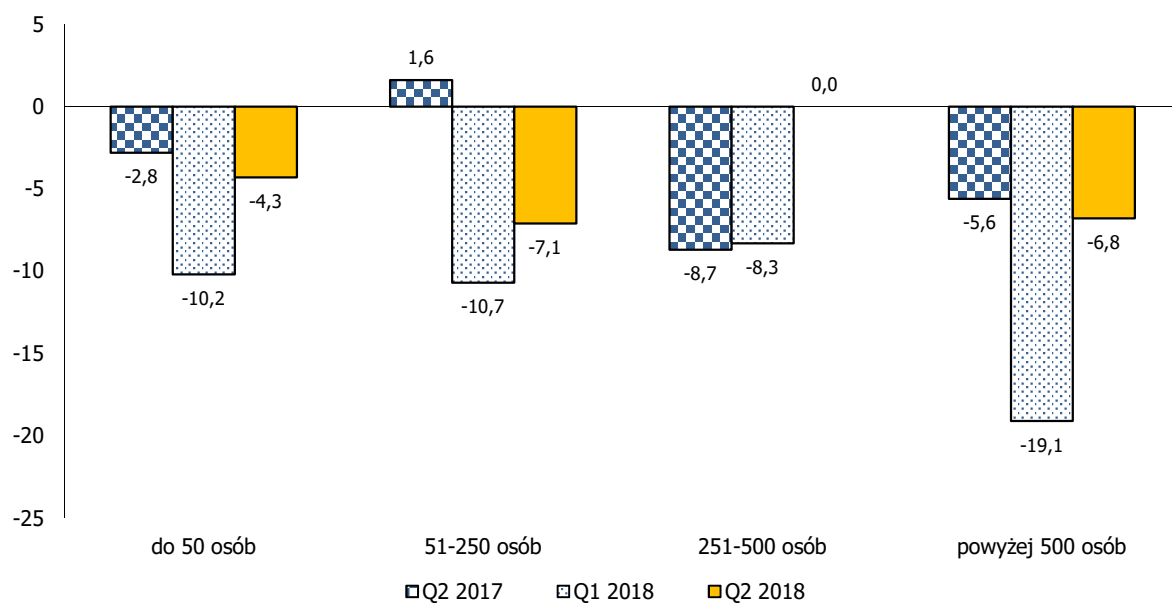
10. Konkurencyjność wyrobów krajowych na rynkach zagranicznych

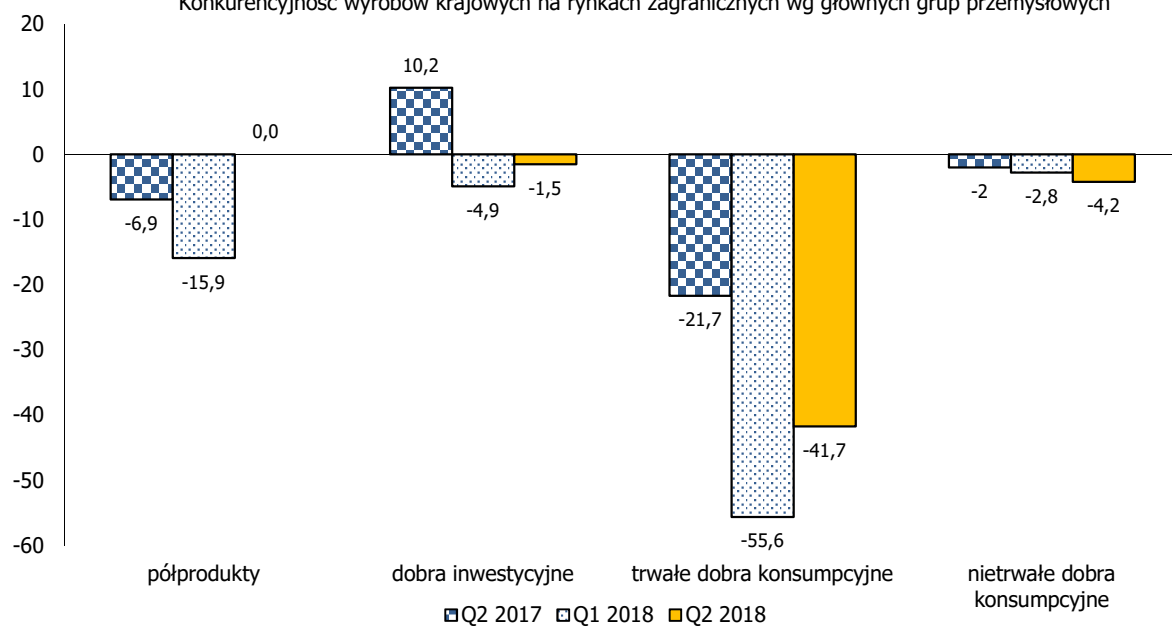
	Q2 2017	Q3 2017	Q4 2017	Q1 2018	Q2 2018	przewidywania
wzrost	7,9	5,7	8,8	4,0	6,3	7,2
brak zmiany	81,1	86,2	79,4	79,9	83,7	85,5
spadek	11,0	8,1	11,9	16,2	10,0	7,2
trudno ocenić	35,2	36,9	38,1	43,2	33,9	37,9
saldo (1.-3.)	-3,1	-2,4	-3,1	-12,2	-3,7	0,0

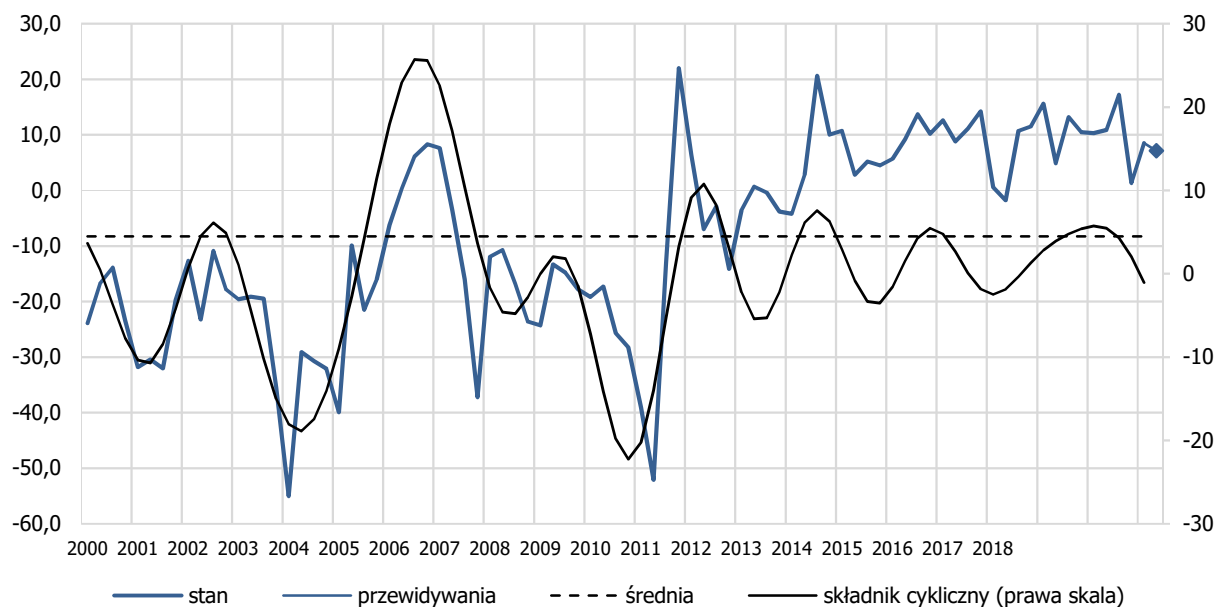
Konkurencyjność wyrobów krajowych na rynkach zagranicznych wg wielkości zatrudnienia

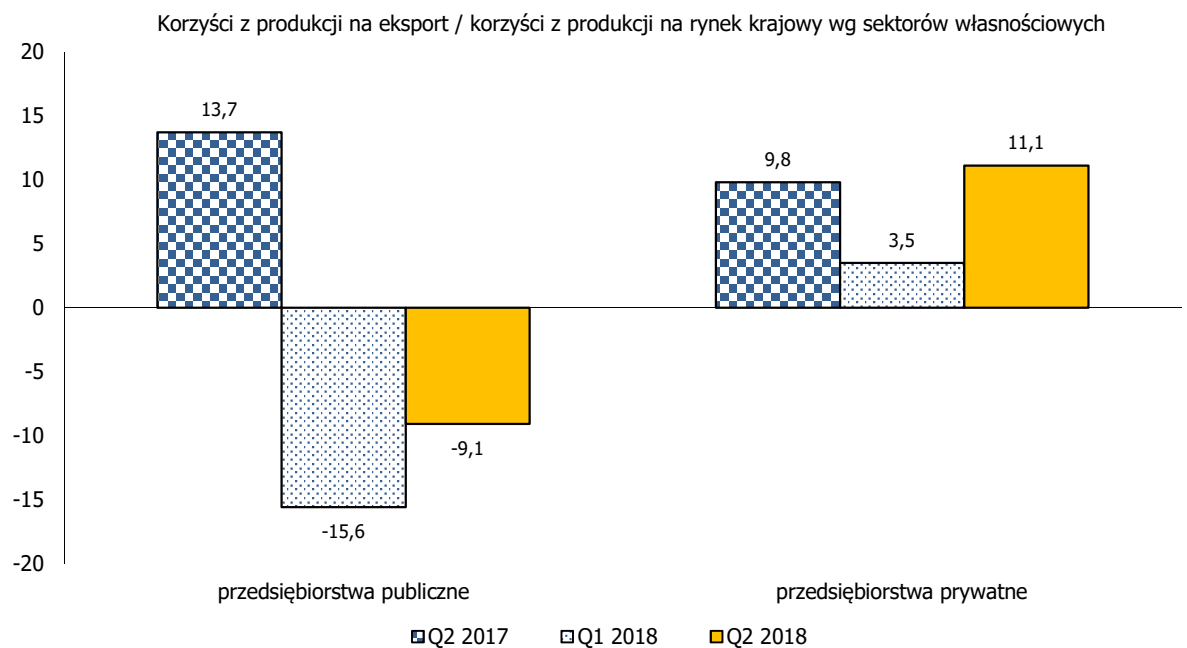
Konkurencyjność wyrobów krajowych na rynkach zagranicznych wg głównych grup przemysłowych

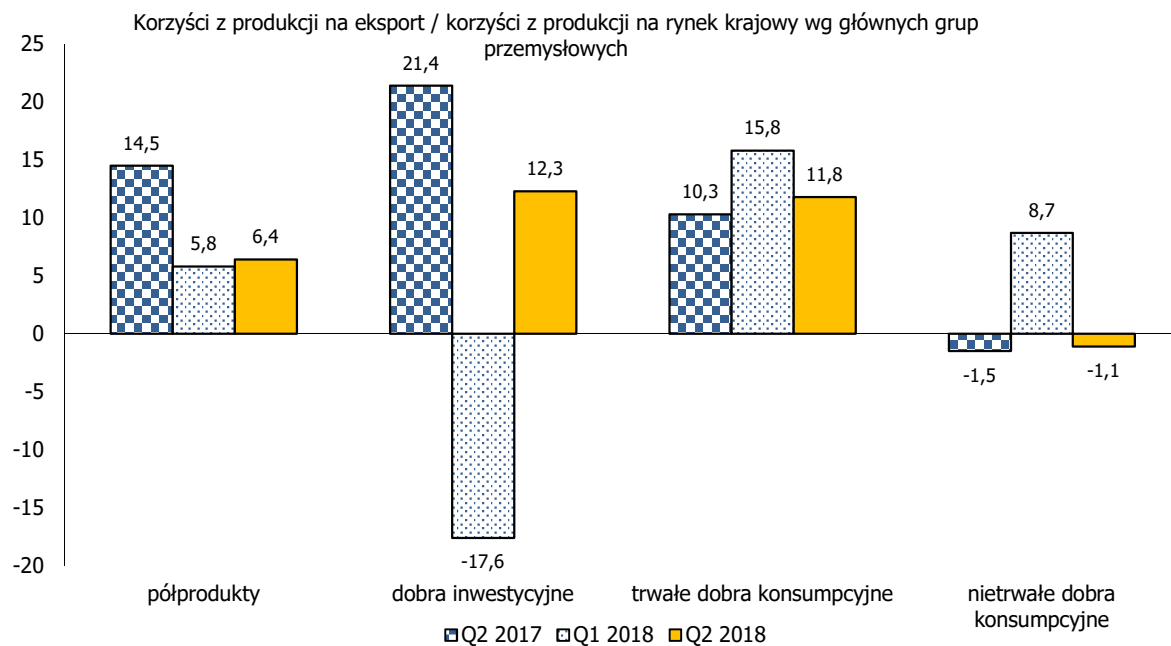
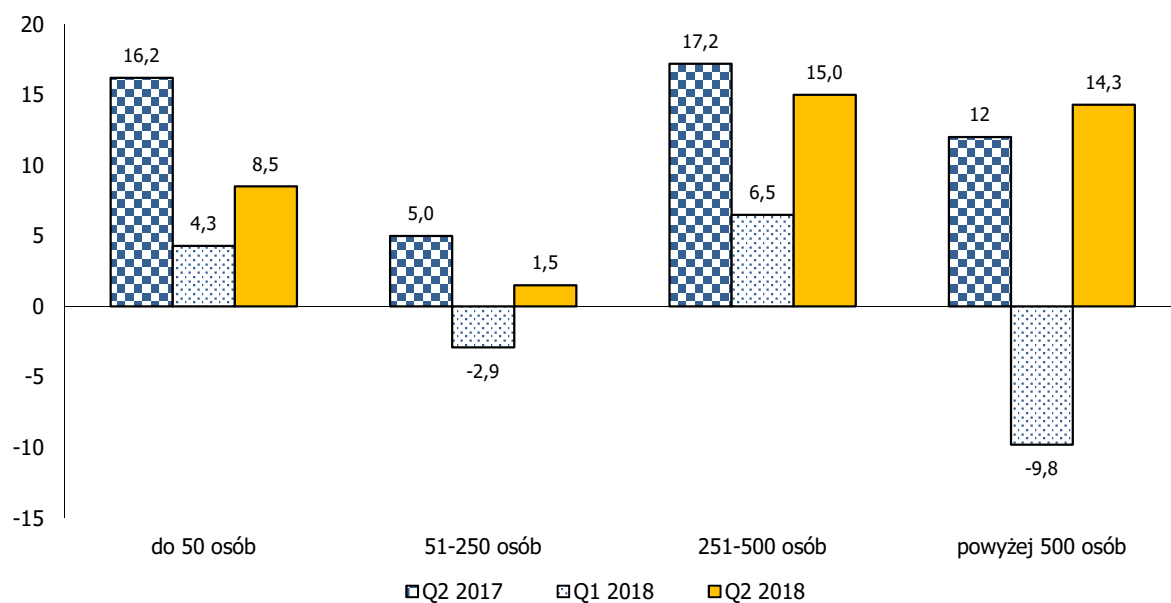
11. Korzyści z produkcji na eksport w stosunku do korzyści z produkcji na rynek krajowy

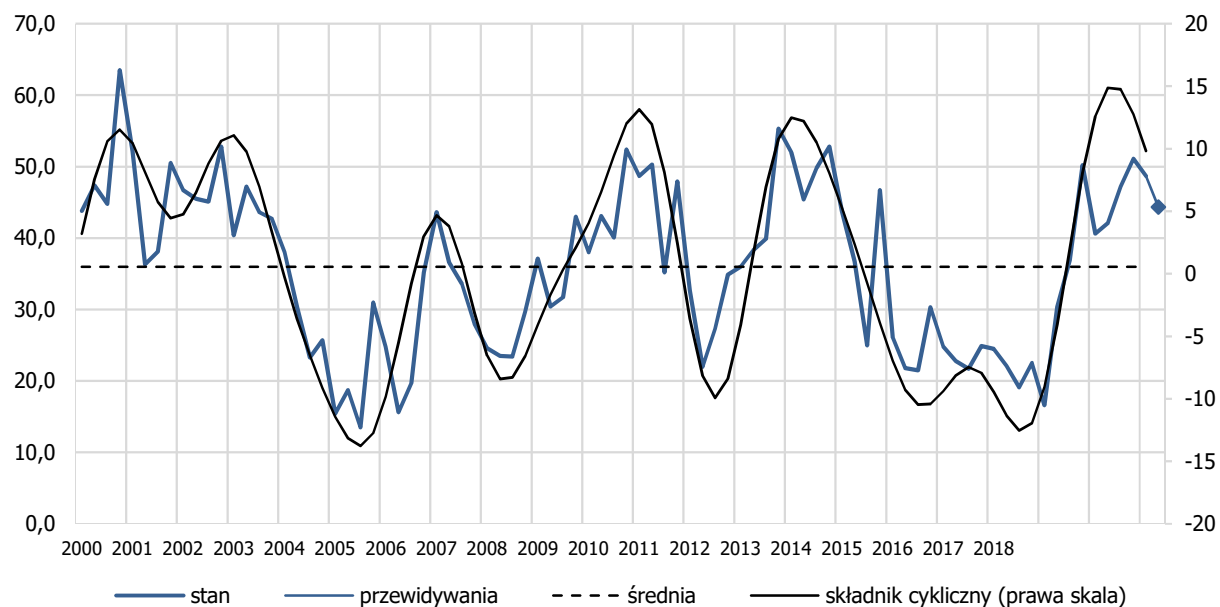
	Q2 2017	Q3 2017	Q4 2017	Q1 2018	Q2 2018	przewidywania
wzrost	29,1	30,9	33,3	25,3	28,8	27,2
brak zmiany	52,0	49,2	50,5	50,8	51,0	52,7
spadek	18,9	20,0	16,2	24,0	20,2	20,1
saldo (1.-3.)	10,3	10,9	17,2	1,3	8,5	7,1

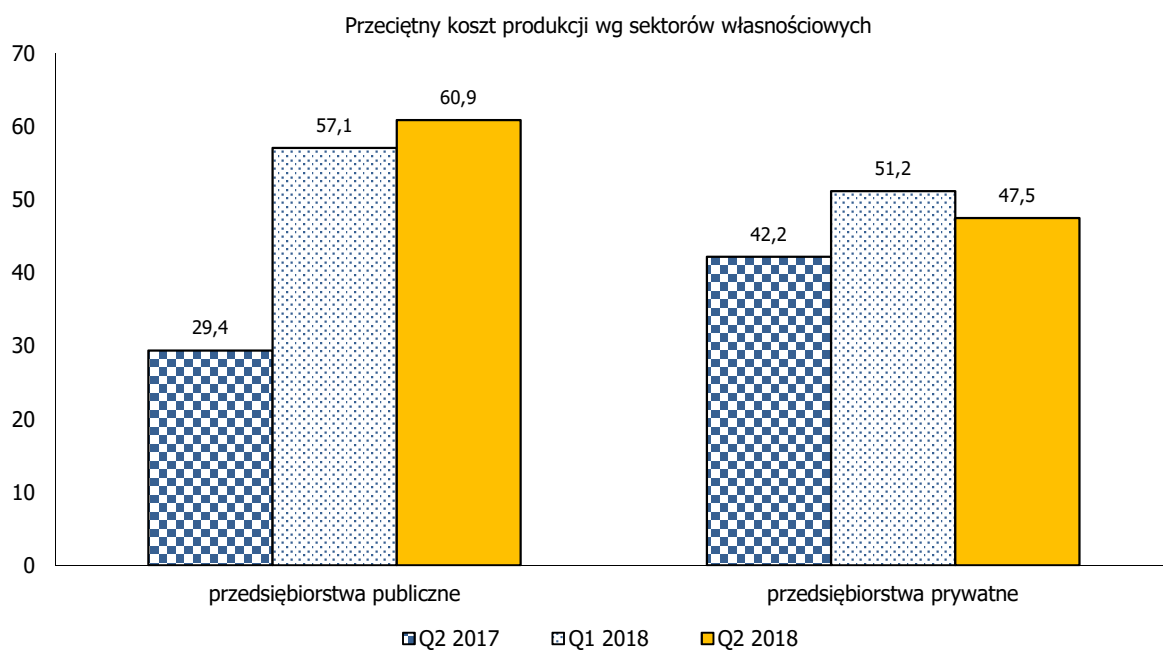
Korzyści z produkcji na eksport / korzyści z produkcji na rynek krajowy wg wielkości zatrudnienia

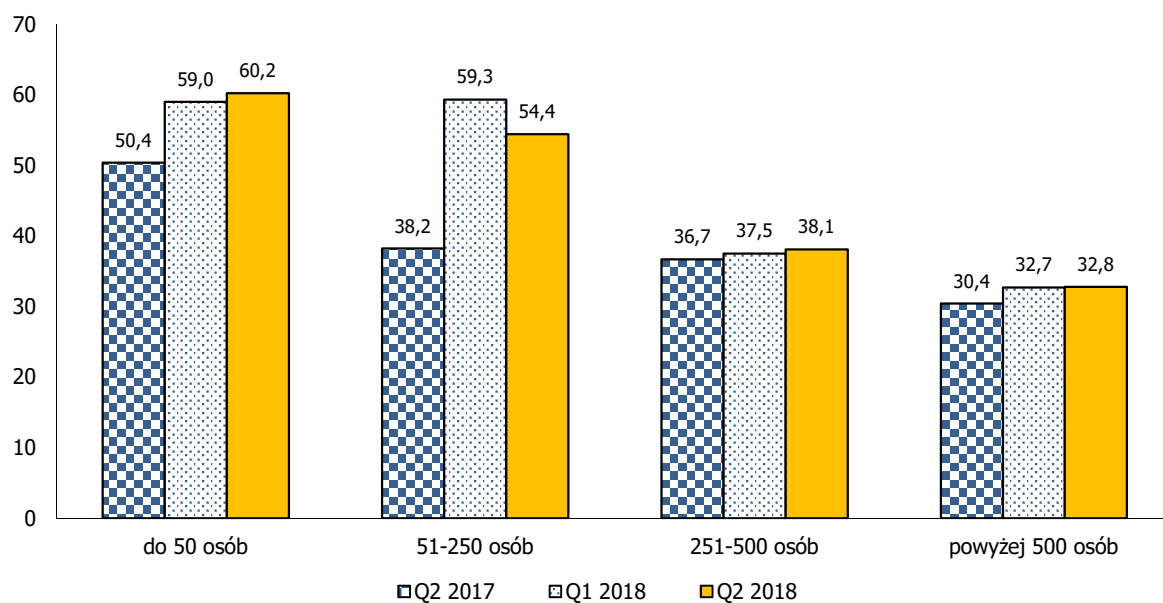
12. Przeciętny koszt produkcji

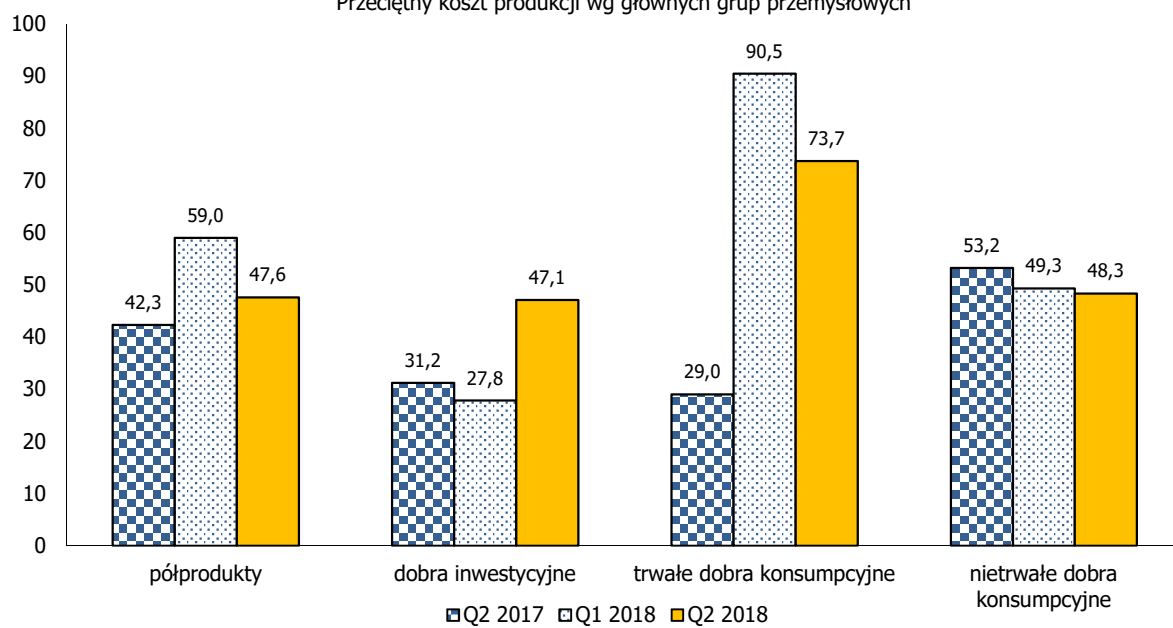
	Q2 2017	Q3 2017	Q4 2017	Q1 2017	Q2 2018	przewidywania
wzrost	46,5	47,9	50,7	57,2	54,9	48,0
brak zmiany	47,6	46,3	45,7	36,8	38,9	48,3
spadek	5,9	5,8	3,6	6,0	6,2	3,7
saldo (1.-3.)	40,6	42,1	47,2	51,1	48,7	44,3

Przeciętny koszt produkcji wg wielkości zatrudnienia

Przeciętny koszt produkcji wg głównych grup przemysłowych

III. SUMMARY

In May, 2018 business situation in the manufacturing industry slightly improved. The industrial confidence indicator (ICI RIED) increased by 0.1 pts to 3.1 pts, but is now 0.3 pts down from the respective last year figure. The monthly decrease of the main survey balances (production and total orders) manifests diminishing positive seasonal factors. The indicator and the main balances declined on the annual basis, which means that cyclical factors influencing industrial activity are negative. Expectations of the surveyed firms are pessimistic. Clearly, the slowdown in the manufacturing industry has begun.